

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

**Typologie parkových ploch suburbie pražské sídelní
aglomerace**

Bakalářská práce

Autor práce: Michaela Burešová

Vedoucí práce: RNDr. Oldřich Vacek, CSc.

Konzultant: Ing. Tomáš Veith

© 2013 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Typologie parkových ploch suburbie pražské sídelní aglomerace" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12.4. 2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala RNDr. Oldřichu Vackovi za pomoc při vybírání hodnocených atributů a tipy pro zpracování získaných dat do grafické podoby. Dále bych ráda poděkovala také Ing. Tomáši Veithovi za rady na začátku psaní práce a doplnění chybějících informací při jejím dokončování.

Typologie parkových ploch suburbie pražské sídelní aglomerace

Typology of the Prague agglomeration parks

Souhrn

Tato práce „Typologie parkových ploch v suburbii Prahy“ zpracovává data o městské zeleni v Praze. Porovnává jednotlivé faktory zeleně v Praze podle různých atributů a řadí je podle nich do odpovídajících typů zeleně.

Práce pojednává o vývoji tvorby a správy zeleně v Praze v průběhu staletí až po současnost. Praha je pro účely hodnocení rozdělena na jednotlivé části podle jejich funkce, doby vzniku a míry jejího původního či současného osídlení mimo její centrální část. Ve vymezených částech byly vybrány městské parky a lesy, které byly následně vyhodnoceny z hlediska jejich rozlohy, druhové skladby a věkové kategorie. Dále byla uvažována výšková a morfologická členitost jednotlivých posuzovaných areálů. Každé posuzované území bylo dále charakterizováno typem zeleně (městský park, přírodní park, městský les) a mírou zalesnění.

Výsledkem práce je charakteristika 18 ploch a jejich vyhodnocení z hlediska zastoupení jednotlivých druhů dřevin, věkové skladby a jejich zalesněnosti.

Klíčová slova: typ zeleně, městský park, sídlištní zeleň, přírodní parky, městské lesy

Summary

This thesis „Typology of the Prague agglomeration parks“ process data about the urban greenery in Prague. It compares every single factor of the greenery according to the various attributes that are classed by the matching types of the greenery.

The thesis discuss the development of the creation and management of the greenery in Prague over the centuries up to the present. Prague is for evaluation purposes divided into different parts according to their function, time of occurrence and extent of the original or the current settlement outside its central part. In certain parts of the city were selected parks and forests, which were evaluated in terms of their size, species composition and ages. It was also considered the altitude and morphological segmentation of the assessed areas. Each area was assessed further characterized by the type of vegetation (urban park, nature park, urban forest) and the rate of afforestation.

The result of this work is characteristic of 18 surfaces and their evaluation in terms of representation of individual tree species, age structure and forest coverage.

Keywords: type of vegetation, urban park, settlement greenery, natural parks, urban forests

Obsah

1 Úvod.....	1
2 Cíl práce	2
3 Literární rešerše.....	3
3.1 Historie zakládání a údržby parků v Praze.....	3
3.1.1 Historie správy zeleně	3
3.2 Rozdělení městských částí	5
3.2.1 Centrální část města	6
3.2.1.1 Historické jádro	6
3.2.1.2 Obytné čtvrti	7
3.2.2 Sídlištní zóna.....	7
3.2.3 Doplnková zóna	8
3.2.4 Příměstská zóna.....	8
3.2.5 Mimo sféru ovlivnění.....	8
3.3 Atributy městské zeleně	9
3.3.1 Rozdělení zeleně	9
3.3.2 Městské parky	11
3.3.3 Sídlištní zeleň.....	12
3.3.4 Přírodně-krajinářské parky a lesoparky	12
3.3.5 Rozdělení parků	13
3.3.5.1 Botič-Milíčov	14
3.3.5.2 Draháň-Trója.....	15
3.3.5.3 Hostivař-Záběhlice.....	15
3.3.5.4 Klánovice-Počernice	15
3.3.5.5 Košíře - Motol.....	16
3.3.5.6 Modřanská rokle-Cholupice.....	16

3.3.5.7 Radotínsko - Chuchelský háj	16
3.3.5.8 Přírodní park Rokytka	17
3.3.5.9 Přírodní park Říčanka	17
3.3.5.10 Šárka-Lysolaje	17
3.3.5.11 Prokopské a Dalejské údolí.....	18
3.3.6 Městské lesy	18
4 Materiál a metody	21
4.1 Rozdělení podle typu zeleně	22
4.1.1 Městské parky	22
4.1.1.1 Malešický park	22
4.1.1.2 Park Přátelství	23
4.1.1.3 Centrální park Háje	24
4.1.2 Městské háje.....	25
4.1.2.1 Čimický a Dáblický háj.....	25
4.1.2.2 Chuchelský háj	26
4.1.2.3 Xaverovský háj	27
4.1.3 Přírodní parky	28
4.1.3.1 Bohnické a Draháňské údolí	28
4.1.3.2 Šárka-Lysolaje	29
4.1.3.3 Hostivař-Záběhlce.....	29
4.1.3.4 Botič-Milíčov	30
4.1.3.5 Košíře-Motol.....	31
4.1.3.6 Modřanská rokle a Cholupický vrch.....	32
4.1.3.7 Prokopské a Dalejské údolí.....	33
4.1.4 Městské lesy	34
4.1.4.1 Klánovický les.....	35

4.1.4.2 Les Bohdalec a Tyršův vrch.....	35
4.1.4.3 Les Lehovec a Čihadla.....	36
4.1.4.4 Kunratický les	37
4.1.4.5 Les Hlásek.....	38
4.2 Rozdělení podle výškových rozdílů.....	39
4.2.1 Městské rokle a údolí	39
4.2.1.1 Přírodní park Draháň-Troja.....	39
4.2.1.2 Přírodní park Šárka -Lysolaje	39
4.2.1.3 Prokopské a Dalejské údolí.....	40
4.2.1.4 Modřanská rokle a Cholupický vrch.....	40
5 Výsledky	42
5.1 Rozdělení podle stáří porostu.....	44
5.1.1 Parkové porosty nad 141 let.....	44
5.1.2 Parkové porosty v rozmezí 121 až 140 let.....	45
5.1.3 Parkové porosty v rozmezí 101 až 120 let.....	45
5.1.4 Parkové porosty v rozmezí 81-100 let	46
5.1.5 Parkové porosty v rozmezí 61-80 let	47
5.1.6 Parkové porosty v rozmezí 41-60 let	47
5.1.7 Parkové porosty v rozmezí 21-40 let	48
5.1.8 Parkové porosty v rozmezí 1-20 let	49
5.2 Morfologie výškového členění terénu.....	49
6 Diskuze.....	50
7 Závěr	52
8 Zdrojová literatura	53

1 Úvod

Člověk se snaží již po staletí ve městě vytvořit přírodě podobné celky. Hlavním důvodem je pozitivní vliv přírody na psychiku člověka. Umožňuje lidem únik od jednotvárnosti městských zástaveb. Městské parky jsou tedy velmi důležitým prvkem v každém městě, větší rekreační vliv ale mají málo narušené parky na jejich okrajích.

Přírodní parky na hranicích Prahy jsou velmi členité, jak morfologicky, tak i typem zeleně. V takových místech najdeme lesy, palouky a potoky, které opticky člení krajinu do rozdílných celků. Ty se následně skládají do malebných pohledů a průhledů vegetací. Různá věková skladba již staletí starých lesů umožňuje právě takové zajímavé průhledy do údolí. Z vysokých vrcholů je umožněn naproti tomu poskytnut ptačí pohled na bohatě různorodou krajinu.

Je důležité takovéto přírodní celky správně udržovat. Při nesprávné správě výsadby nových druhů dřevin hrozí i vznik monokultur. Taková oblast poté působí na člověka stejným způsobem, jako městská zástavba.

Parky jsou důležité i pro různé druhy fauny i flóry, pro které jsou tato místa domovem. Zachováním současného stavu parků je tak chráníme. Kvůli vysoké míře ovlivnění krajiny člověkem jsou však některé z těchto nich často již delší dobu chráněny. Je proto důležité tyto parky zachovat i do budoucna.

Z těchto důvodů bylo vybráno několik přírodních parků na území Prahy a byl vyhodnocen jejich současný stav.

2 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit různé typy parků na vybraném území hl. m. Prahy, lokalizovanými mimo městské centrum.

Na základě zjištěných dat budou parky rozlišeny na městské parky, městské háje, přírodně-krajinářské parky a příměstské lesy. Přírodní parky a příměstské lesy budou dále rozděleny podle plochy a míry zalesněnosti lokality a věku porostu. Z hlediska vegetace budou parky ohodnoceny druhovým složením dřevin. Na základě výše zmíněných dat bude odvozena doba výsadeb vybraných přírodních parků a lesů.

Na závěr budou zhodnoceny i rozdílné terénové výškové poměry v parcích. V práci bude popsáno několik vybraných lokalit s výraznými výškovými rozdíly.

3 Literární rešerše

3.1 Historie zakládání a údržby parků v Praze

"Význam lesa a ostatních forem zeleně pro lidskou společnost se mění s jejím historickým vývojem. Les poskytoval člověku dřevo, lesní plody a zvěř. Les plnil i funkci kultovní - jako posvátné háje s upravenými obětišti a pohřebišti. Podobný vztah měl i člověk k zahradám, které od nejstarších dob patřily k jeho obydlí" (Poleno, 1985).

"Urbanistickou strukturu města vytváří nejen struktura zástavby, ale také struktura různých typů nezastavěného území, především zeleně, která může mít formu záměrně založených prvků živých i neživých nebo prvků spontánně vzniklých" (Bradová, 2012).

3.1.1 Historie správy zeleně

První větší úprava lesní půdy u nás začala ve druhé polovině 12. století. Jednalo se především o lesy spadající pod správu klášterů.

Poleno (1985) zmiňuje, že v raně feudálním období bylo již vysoce osídlené území tehdejší Prahy. V rámci jejího vývoje došlo k postupnému snížení rozlohy porostů, pravděpodobně na ještě nižší stav než dnes (Poleno, 1985). "Jak rostla města, dostávaly se lesní plochy z příměstské krajiny na okraje měst nebo byly dokonce sevřeny zástavbou" (Vaculová, 2002). Jedním z prokázaných porostů byl křovinatý porost lužního typu v blízkosti Vltavy z důvodů pravidelných záplav v oblasti. Dalšími prokázanými lesními porosty byly zahrady na Petříně, královská obora Hvězda, Kunratický les, v okolí hrádku Václava IV., a několik menších i v Chuchli a Zbraslavi. S nástupem Karla IV. na trůn však byly téměř veškeré lesní porosty v Praze změněny na vinice (Poleno, 1985).

Z důvodů vysoké potřeby dřeva na stavbu města, do sklárny, doly a hutě byly zalesněné porosty v blízkosti Prahy brzy vytěženy. Dřevo se tedy muselo splavovat po Vltavě ze vzdálenějšího okolí. V 14. století se také objevil problém s kradením dříví z lesů, který byl takového rozsahu, že sám Karel IV. podal návrh zákona na ochranu lesů. Ten ale navzdory stavu lesů neprošel schválením (Poleno, 1985).

V archivních dokladech jsou záznamy o tom, že v 2. polovině 16. století se na území Prahy a jejího nejbližšího okolí nově vysazovaly lesy. To také svědčí o téměř úplném odlesnění území dnešní Prahy ve 14. a 16. století. Větší komplexy lesů se držely pouze v

nepříhodných okrajích Prahy, díky čemuž se zachoval les Fidrholec, dnešní Klánovický les (Poleno, 1985).

Zvrat přinesla koncem 15. století a zejména v první polovině 16. století renesance. V blízkostech nově stavěných renesančních zámečků vznikaly okrasné dvory a parky. Tento vývoj pokračoval až do druhé poloviny 16. století a začátku 17. století. Ze stejného období jsou dochované doklady o vysazování mnoha nových lesů v blízkosti Prahy i na jejím území. Zakládají se i nové obory a díky budování rybníků, s duby na jejich hrázích, se změnil i samotný krajinný ráz. Nové zalesnění pokácených ploch však bylo zcela ponecháno přírodě, zakazovalo se pouze pasení dobytka. Stav lesů se tedy postupně zhoršoval (Poleno, 1985).

Během třicetileté války došlo k ekonomickým ztrátám, kdy okolí Prahy přišlo o vinice. Ty byly přítomné v okolí Prahy po staletí a později zarostly křovinami až lesy. Po válce se je podařilo částečně obnovit, ale byly především přeměněny na ovocné sady, chmelnice a pole. S válkou došlo i k zániku několika menších obcí, na nichž později přirozeně vzniklo pár lesíků. (Poleno, 1985).

S nástupem baroka přichází tvorba francouzských zahrad, známých svými složitými obrazci a dále i terasovité zahrady. Mnohé byly změněny i v okrasné zahrady. K zahradním dílům z doby baroka přibýly koncem 18. století i Palácové zahrady na jižním svahu Pražského hradu (Žáček, 2008).

S příchodem romantismu tvorbu parků ovlivnila Anglie, která v té době začala vytvářet tzv. krajinářské parky. V oblasti Smíchova a navazující Košíří dala tato situace vzniknout přírodnímu parku Cibulka. (Poleno, 1985)

"V 17. a 18. století vzniklo mimo panství i několik usedlostí. Ty se od panství lišily menším rozsahem pozemkového majetku a tedy i menším prostorem pro zřizované anglické přírodně-krajinářské parky" (Pacáková-Hošťálková. 2000).

Rozvoj měst v 19. století ovlivnil i vývoj městské zeleně, především parků. V Praze byl první park zřízen v roce 1833 - tzv. Lidová zahrada, dnešní Chotkovy sady. Na vrchu Vítkově byl později v letech 1860-1879 proveden pokus o zalesnění zpustlých vinic a ovocných sadů. Kvůli neplánovanému a neodbornému přístupu k zalesňování došlo ale k úspěšnému založení sadu až v 90. letech 19. století.

Devatenácté století bývá oprávněně označováno za éru městského parku, vyznačující se smíšením krajinářských, novoklasicistních, novorenesančních a gotických pojetí. Vznikaly parky na náměstích, což dokládá především Karlovo náměstí. Významné městské parky

vznikly na Vinohradech, zejména Čechovy sady, které tvořily původně jeden celek s Bezručovými sady a Riegrovými sady, jejichž založení spadá již do prvního desetiletí 20. století (Pacáková-Hošťálková, 1999).

"Ve 20. století byl vypracován návrh na zelený pás kolem města, k jeho realizaci však pro odpor soukromých majitelů pozemků nedošlo" (Poleno, 1985). Pro nedostatek vhodné péče o parky se z již přítomných parků na okraji Prahy stávaly zpustlé končiny. Obnovení potřebné péče o zeleň přišlo až za socialistické společnosti (Poleno, 1985).

"V nedávné minulosti se začalo zvyšovat absolutní zastoupení lesů v Praze. To se ale začalo zvyšovat nejvíce tím, jak se k Praze připojovaly další a další okrajové části, které jsou od původního centra vzdáleny až 20 i více km" (Frantík, 2002).

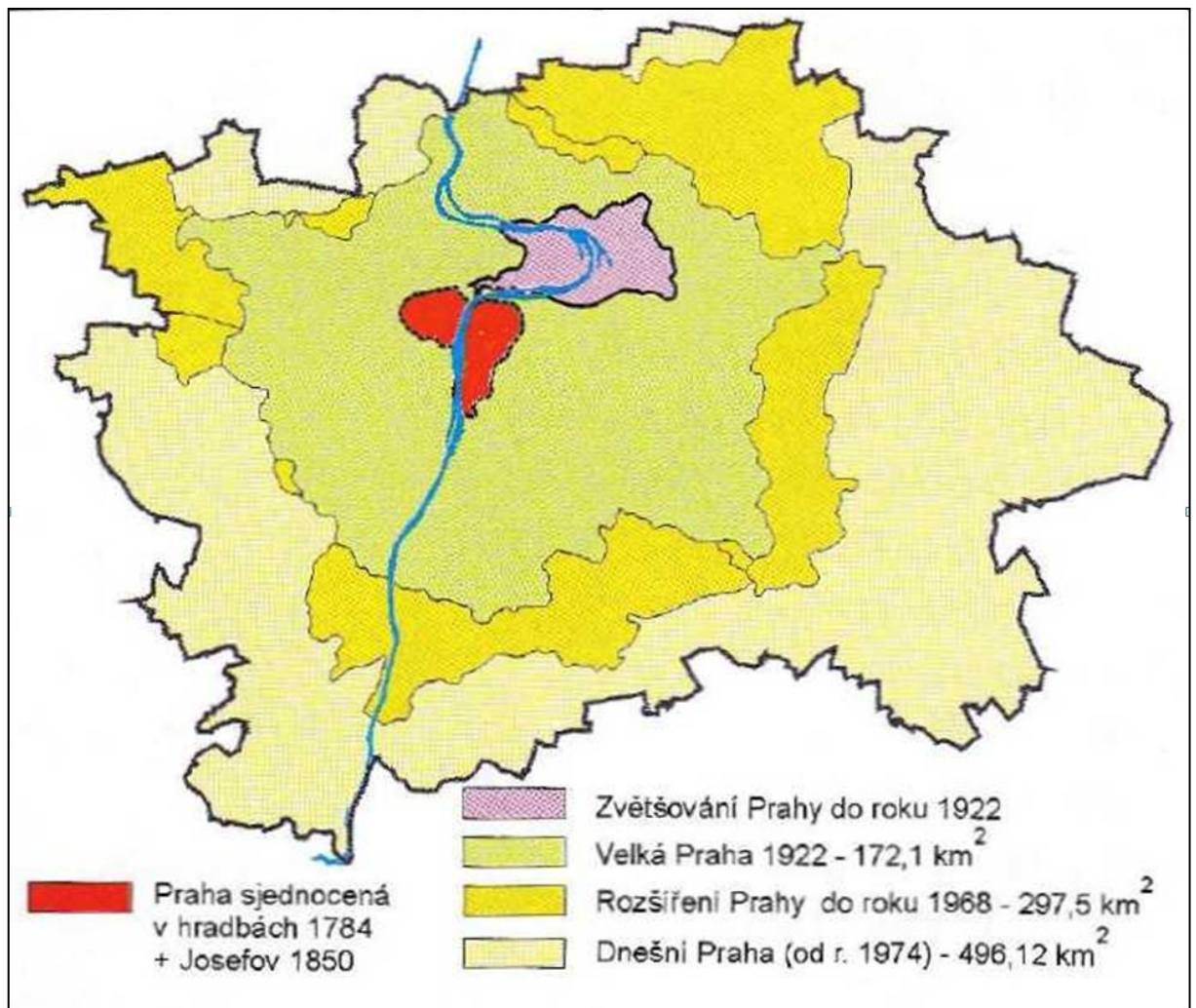
3.2 Rozdělení městských částí

Podle Polena (1985) je každé město specifické vývojem městských částí v minulosti. "Jak na území města, tak i v jeho zázemí se vytvářejí určité koncentrické zóny, odlišující se od sebe navzájem svou funkcí a intenzitou, kterou na ně působí jednotlivé vlivy města" (Poleno, 1985).

Městské části se podle Zdeňka Polena (1985) rozlišují na:

- centrální část,
- sídlištní,
- doplňkovou,
- příměstskou,
- okrajovou
- mimosféru ovlivnění

Obr. 1: Historie rozvoje hranic Prahy

Zdroj: Němec, 1997

3.2.1 Centrální část města

Centrální část města se dále rozděluje na historické jádro a obytné čtvrti.

3.2.1.1 Historické jádro

"Historické jádro města představuje jeho nejstarší část a často bývá vyhlášeno za městskou památkovou rezervaci" (Poleno, 1985). Pražské historické centrum patří k jednomu z nejvíce vážených v rámci České republiky (Poleno, 1985).

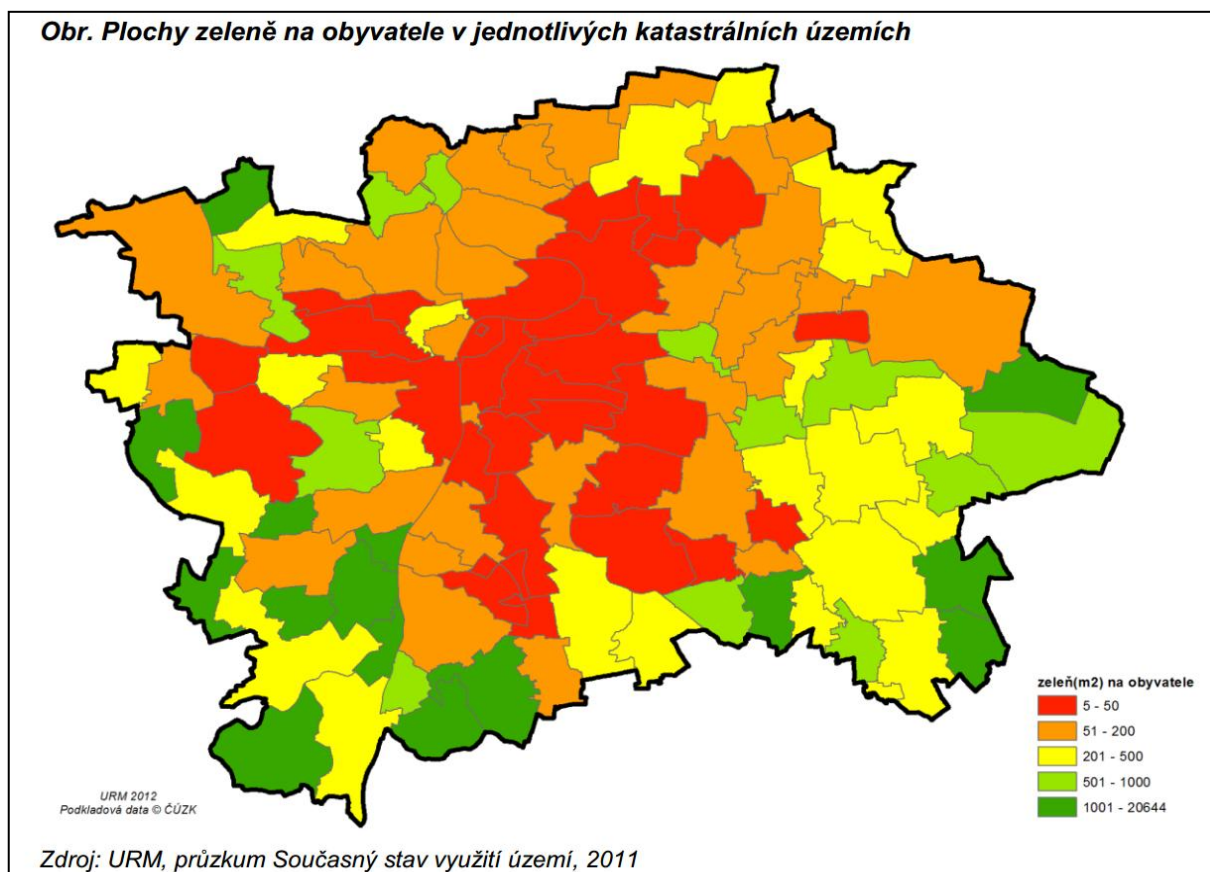
Městské parky a velmi omezený počet rekreačních a sportovních zařízení v centrální části města může sloužit pouze krátkodobému relaxačnímu pobytu. Kvůli nízkému výskytu lesní půdy v této oblasti by zde také měly lesy nabývat vždy parkovou úpravu (Poleno, 1985).

I přesto, že historická Praha během středověku ztratila většinu zalesněných ploch, na stráních údolí řeky Vltavy jsou stále velké zelené plochy s vysokým porostem (Kupka, 2005).

3.2.1.2 Obytné čtvrti

Obytné čtvrti slouží především k uspokojování základních potřeb občanů města. Jde o ubytování, osobní a společenskou potřebu. Pro obytnou zónu je charakteristická takřka souvislá zástavba s poměrně malou volností ploch. Důsledkem je relativně vysoká hustota obyvatelstva (40 až 50 tis. obyvatel na km²). Krátkodobému rekreačnímu pobytu mohou v centrální části města tedy sloužit pouze městské parky s omezenou rozlohou (Poleno, 1985).

Obr. 2: Mapa hustoty obyvatelstva

Zdroj: Územně analytické podklady - zeleň a rekreace

Dostupné z: <http://www.uppraha.cz/uploads/soubory2_9_zelen_a_rekreace.pdf>

3.2.2 Sídlištní zóna

Sídlištní zóna se od zóny obytné liší lepším bytovým fondem a volnějším prostorovým uspořádáním. Hustota obyvatel je v sídlištní zóně výrazně nižší, protože se při zakládání

výstavby myslelo na budoucí plochy zeleně. Požadavky obyvatel na rekreační zařízení jsou však v sídlištní zóně vyšší než u obyvatel zóny centrální (Poleno, 1985).

Do sídlištní zóny je často zařazována i subzóna nízké zástavby. Jedná se o rodinné domy a vilové zástavby. Nízká zástavba zpravidla prolíná zástavbu vysokou, proto ji není možné odlišit jako samostatnou zónu. Od sídlištní části s vysokou zástavbou se liší především přítomností vlastních zahrad. To způsobuje značné snížení hustoty obyvatel (Poleno, 1985).

3.2.3 Doplnková zóna

Doplnková zóna zahrnuje především sféru výrobní, průmyslové a zemědělské objekty, sklady apod. Mimo jiné doplnková zóna slouží i jako rezerva pro bytovou nebo průmyslovou výstavbu. Tato zóna představovala kdysi tzv. městskou periferii, kde se město prolínalo s venkovem (Poleno, 1985).

Kvůli začlenění původní periferie do města se zóna rozšiřuje dále do krajiny. Díky těmto posunům do území měst vstoupila i původní, nepoškozená krajina. Značná část rekreačních zařízení se dnes soustřeďuje v těchto místech. Jedná se především o zahrádkářské kolonie, hřiště, koupaliště, sportovní areály, rekreační a parkové lesy (Poleno, 1985).

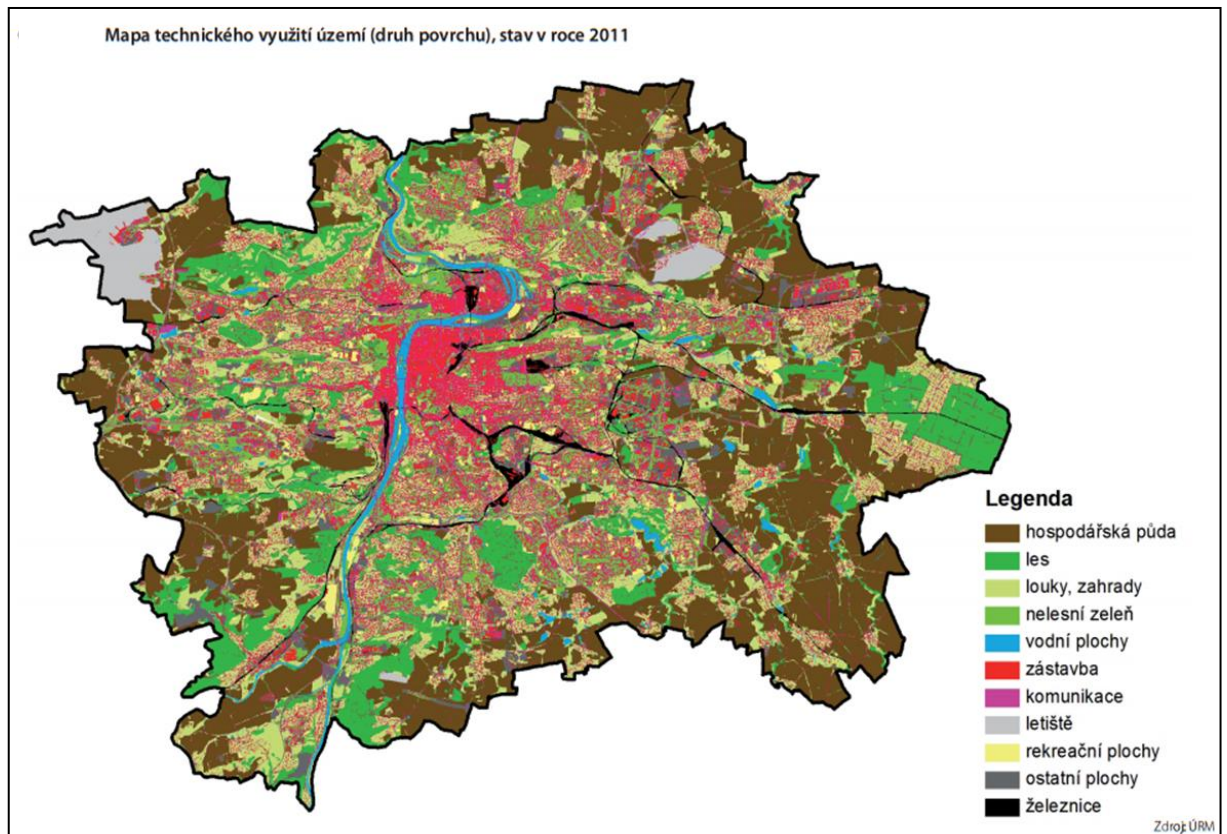
3.2.4 Příměstská zóna

K území města přiléhá za jeho hranicemi příměstská zóna, která se obvykle definuje jako souhrn samostatných obcí, z nichž vyjíždí za prací do města více než 30% ekonomicky aktivní složky obyvatelstva. Zpravidla se uvádí, že vnější hranice této zóny je dána dostupností hromadnou dopravou do 30-45 minut. Lze tedy předpokládat nejvýše 20-25 km od centra města. Šířku příměstské je nutno posuzovat i podle obvodu města, kdy tato šířka by měla kolísat mezi 5-15 km. Lesy zde mají prvořadý význam pro každodenní rekreaci pracujících a zařazují se do kategorie lesů zvláštního určení (příměstské lesy) (Poleno, 1985).

3.2.5 Mimo sféru ovlivnění

"Vzdálenější okolí města tvoří zóna okrajová, kde podíl obyvatelstva vyjíždějícího za prací do města klesá asi na 20% a kde současně roste podíl zemědělského obyvatelstva. Lesy zde mají již převážně charakter lesů hospodářských, i když ve značném rozsahu mohou sloužit víkendové rekreaci městského obyvatelstva" (Poleno, 1985).

Obr. 3: Technické využití ploch v Praze v roce 2011

Zdroj: Klouda, 2012

Dostupné z: < [http://emis.praha-mesto.cz/\(wztwyuylia4omjy4vel3lt55\)/rocenky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf](http://emis.praha-mesto.cz/(wztwyuylia4omjy4vel3lt55)/rocenky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf) >

3.3 Atributy městské zeleně

3.3.1 Rozdělení zeleně

Všechny žijící organismy se snaží nalézt přirozené životní prostředí pro maximální možnosti vývoje druhu. Pokud organismus nenajde vhodné stanoviště, je nucen se přizpůsobit (Eckbo, 1993).

Mezi tyto organismy patří i městská zeleň. Stromy jsou ve městech denně namáhány stresovými situacemi, které jsou typické pro městské prostředí. Z tohoto důvodu zeleň trpí v rámci města suchem, nedostatkem prostoru nad i pod zemí, nedostatkem živin a nadměrným zasolením půd. (Konijnendijk, 2005).

Zeleň v rámci města tedy nabývá různých typů na základě ovlivnění přírody člověkem. Nejméně narušená příroda se nachází především na okraji stále se rozšiřujícího hlavního města Prahy. V těchto místech se nachází především městské a příměstské lesy. V

rámci historie se několik přírodních parků, na okraji tehdejší Prahy, stalo rozšiřováním jejich hranic dnes její součástí (Poleno, 1985).

"Pro stavební rozvoj Prahy i pro rozvoj zeleně je klíčovým dokumentem územní plán. Má podobu veliké mapy, kde jsou barevně odlišena území s různou funkcí - obytné části, zóny pro průmysl, silnice, nákupní centra, zelené plochy atd." (Esterka, 2009).

Městská zeleň se podle Kučery (1999) rozděluje na objekty zahradní architektury a rekreační.

Zprvové, pod zahradní architekturu spadají parky, parkově upravené plochy a městská nábřeží (Kučera, 1999).

"Parky jsou objekty s výhradně parkovou funkcí. Základní plochy jsou souvisle sadovnický a architektonický upravené, mají větší výměru. Jejich hlavní funkcí je harmonizace biologických a urbanistických prvků městského prostoru" (Kučera 1999).

"Parkově upravené plochy nedosahují rozlohy parků, ale jsou upravené ve vyšší intenzivní třídě (květinové záhony, stříhané trávníky, dětské koutky apod.) Převažuje však spíše dekorativní funkce" (Kučera 1999).

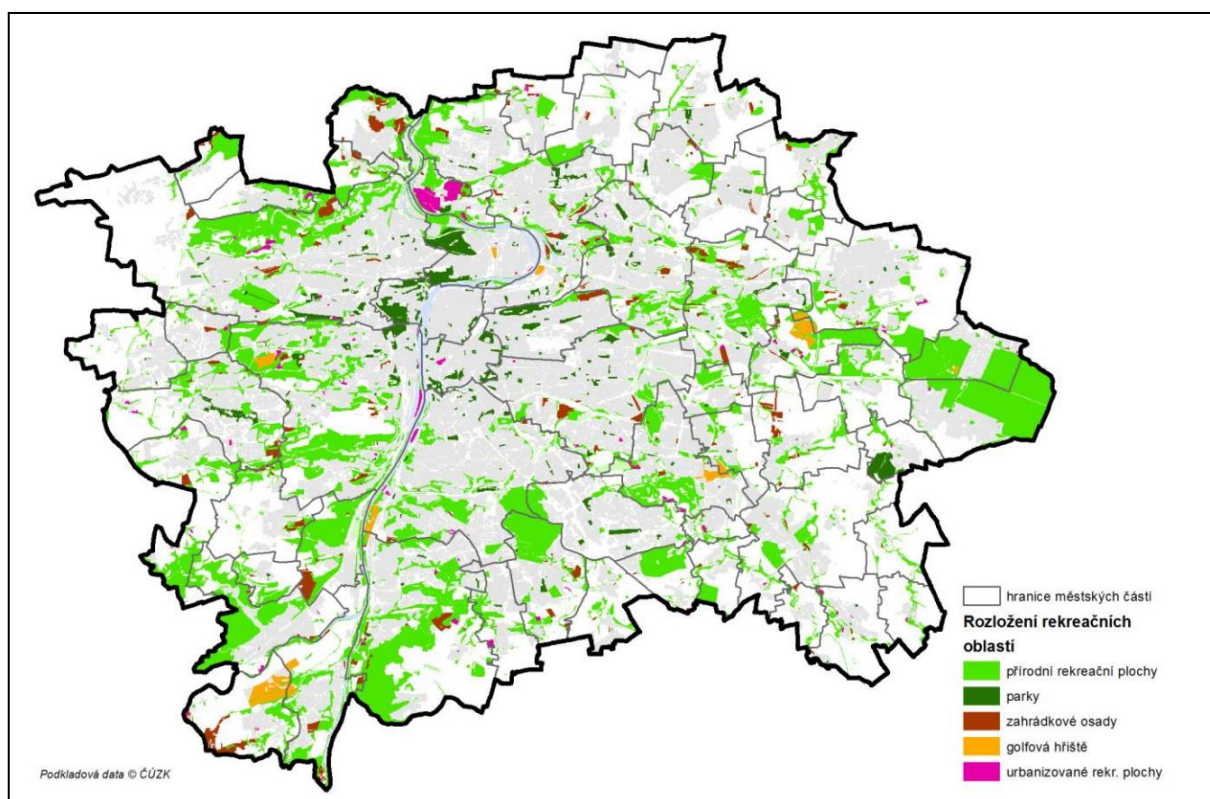
Zadruhé, pod rekreační patří městská rekreační, městská ostatní, ochranná a izolační zeleň a hřbitovy (Kučera, 1999).

"Městská rekreační zeleň zahrnuje zejména rekreační areály, koupaliště, kempinky a stálé stanové tábory. Převažují na nich vegetační prvky a stavební prvky nepřesahují 25% rozlohy plochy" (Kučera, 1999).

Městská ostatní je zeleň, vyskytující se ve fragmentech u opuštěných a nevyužívaných ploch. Zpravidla jsou neudržované a volně přístupné veřejnosti. (Kučera, 1999).

Naproti tomu, podle metodiky Němce (1997) se evidence a pasportizace zeleně rozlišuje na dvanáct druhů zeleně: parky, sadovnický upravené plochy, zeleň sídlištní, hřbitovy a urnové háje, botanické a zoologické zahrady, arboreta, zeleň v individuální zástavbě, zahrádkářské a chatařské osady, lesy, stromořadí, zeleň rozptýlená, zeleň hospodářská a jiná zeleň (Němec, 1997).

Obr. 4: Rozdělení zelených ploch dle účelu zeleně

Zdroj: Klouda a Třebický, 2012

Dostupné z: <[http://envis.praha-mesto.cz/\(wztwyuylia4omjy4vel3lt55\)/rocenky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf](http://envis.praha-mesto.cz/(wztwyuylia4omjy4vel3lt55)/rocenky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf)>

3.3.2 Městské parky

Městské parky jsou a byly odjakživa chápány jako místa k odlehčení vysilujícího života ve městě. Při návštěvě městského parku můžeme na chvíli ze své mysli vyloučit veškeré své problémy a soustředit se pouze na relaxaci. Tím nám park poskytuje únik z každodenní rutiny činností v moderním městě. Nabízí nám možnost doplnění fyzické i psychické životní síly navzdory všem negativním vlivům okolí (Berrizbeita, 1999). "Čím více je zástavba sídla kompaktnější (čím více je použito stavební hmoty), tím více jsou potlačeny přírodní podmínky obytného prostoru, které mají rozhodující význam pro udržení a obnovu fyzických a duševních sil jejich obyvatel" (Finstřlová, 1999).

Parky jsou navštěvovány především za účelem k rekreaci. Část s travním porostem bývá často využívána jako prostor pro odpolední spánek nebo piknik. Keře jsou tudíž negativním prvkem navštěvovaných městských parků z důvodu pokryvu využitelné oblasti. Stromy mají naproti tomu dvojitý efekt - počet a velikost. Při vysokém počtu vzrostlých stromů vzniká místo vhodné pro řadu různých rekreačních aktivit, stín ale mívá stále hlavní vliv na návštěvnost. (Smardon, 1988)

3.3.3 Sídlištní zeleň

Sídlištní zeleň prolíná obytnou zónu, přičemž zaujímá zhruba 60% z celkové plochy obytných oblastí. Vzrostlá zeleň významně přispívá v blízkosti budov ke zlepšení životního prostředí, a to především svou hygienickou a bioklimatickou funkcí. Zeleň má vytvářet protiprachové a protihlukové bariéry a současně i oddělit zákoutí s lavičkami od rušivých elementů (Poleno, 1985).

Při tvorbě jde o zásadní změnu v městské komunikaci, která již není úzkým koridorem s nepřerušovanou zástavbou. Domovní bloky jsou postaveny kolmo nebo šikmo, čímž mezibloková zeleň navazuje přímo na vlastní zeleň uliční. Samotná šířka komunikace je proměnlivá a tak umožňuje vytvoření několika bočních prostorů s možností výsadby nepravidelných skupin stromů (Poleno, 1985).

Uliční zeleň má zpravidla charakter úzkých pásů či alejí. Její význam především vyplývá z délky a plochy ulic, procházející městem. Středověká města jsou typická svými úzkými ulicemi, které sloužily jen pěším a koňským povozům. Proto v nich většinou nebylo místo pro jakoukoliv formu zeleně. Teprve v období feudalismu se začaly městské komunikace diferencovat a vznikaly široké hlavní třídy. Typickým příkladem je Václavské náměstí a Evropská třída, vedoucí od Vítězného náměstí v Dejvicích až k letišti v Ruzyni. (Poleno, 1985)

3.3.4 Přírodně-krajinářské parky a lesoparky

Loubová a Moravec (1995) ve své publikaci "Mezi Botičem a Rokytkou" odkazují na zákon o přesném určení území přírodních parků a definici jeho stavu. "K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvlášť chráněn podle třetí části zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným předpisem přírodní park a stanovit omezení takového území, které by znamenalo jeho zničení, poškození, nebo rušení stavu tohoto území (zákon č. 114/92 Sb., § 12, odst. 3)" (Loubová, 1995).

Lesopark je nejintenzivněji účelově spravovaný les se zachovanými charakteristickými rysy lesa. Mezi nejčastěji plněné specifické funkce v systému zeleně patří lázeňské, zdravotní, léčebné a rekreační funkce. Podle svého funkčního využití je upraven kompozičními principy zahradní a krajinářské tvorby (Rajnoch, 2002).

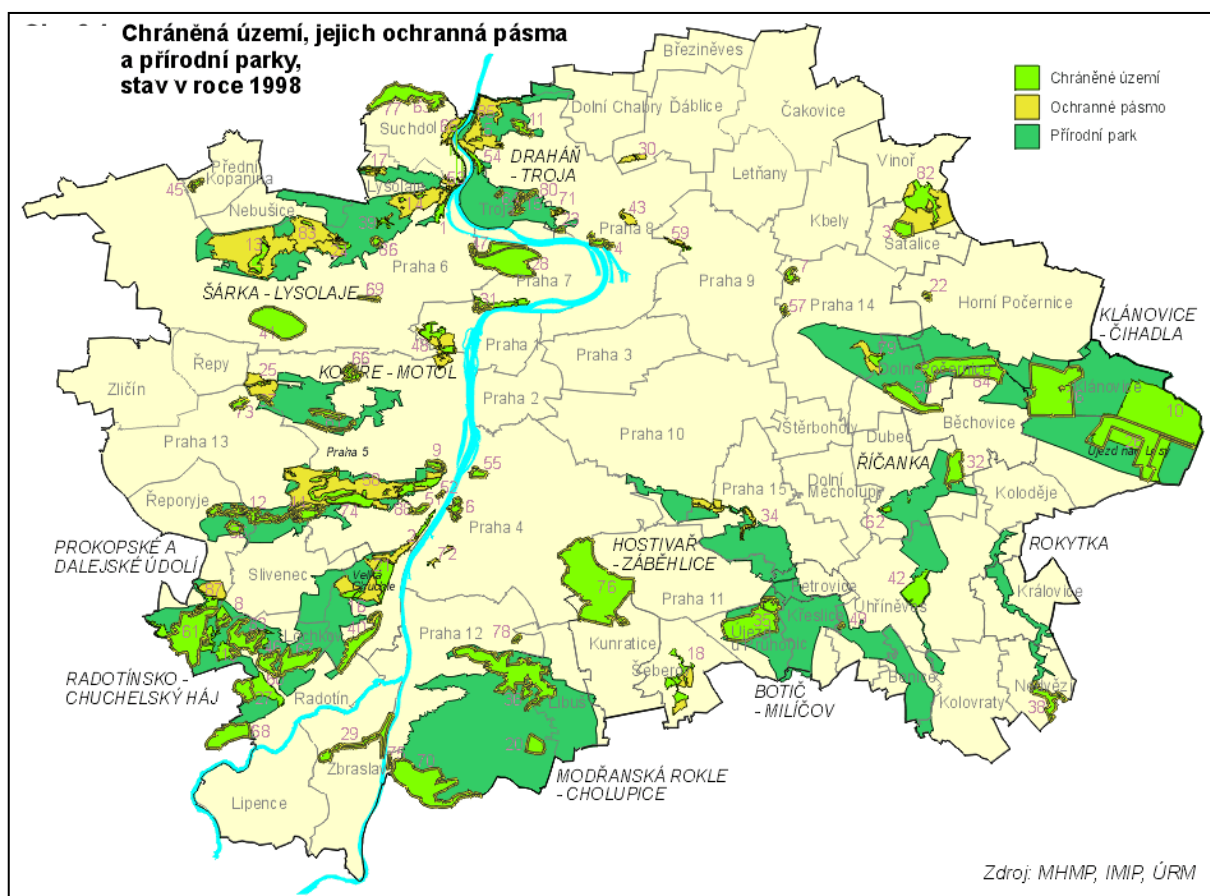
Lesopark se od městského parku liší zejména větším podílem zapojených lesních ploch, který musí být minimálně 50% z jeho celkové výměry. Jako lesopark je tedy možné označit park podobný svým charakterem lesu. Na rozdíl od příměstského lesa je však lesopark vybaven bohatším rekreačním vybavením (Rajnoch, 2002). Poleno (1985) píše, že lesopark slouží ke každodennímu odpočinku městských obyvatel a je pro něj charakteristická vysoká návštěvnost (Poleno, 1985).

3.3.5 Rozdělení parků

Podle Němce (1997) mezi přírodní parky v Praze patří:

- Botič-Milíčov (Praha 10),
- Draháň-Troja (Praha 7 a 8),
- Hostivař-Záběhlice (Praha 10),
- Klánovice-Počernice (Praha 9),
- Košíře-Motol (Praha 5),
- Modřanská rokle-Cholupice (Praha 4),
- Radotínské údolí (Praha 5),
- Rokytka (Praha 9 a 10),
- Říčanka (Praha 10),
- Šárka-Lysolaje (Praha 6),
- Prokopské a Dalejské údolí (Praha 5).

Obr. 5: Přírodní parky, chráněná území a ochranná pásma

Zdroj: ENVIS - Informační servis o životním prostředí v Praze
 Dostupné z: <http://envis.praha-mesto.cz/chranena_uzemi/prir_park/1998>

3.3.5.1 Botič-Milíčov

Přírodní park Botič-Milíčov se rozkládá v katastrálních územích Benice, Uhříněves, Křeslice, Petrovice, Kolovraty a Háje. Celková rozloha parku Botič - Milíčov je 824 ha, z toho pouze 82 ha zaujímá Milíčovský les. K parku, mimo Milíčovský les a Milíčovské rybníky v jeho okolí, patří i povodí Pitkovického potoka Botiče. Přírodní park vede podél obou potoků, z Pitkovického potoka od Lipan po soutok s Botičem až k Hostivařské přehradě, kde navazuje na další přírodní park, Hostivař - Záběhlice (OOP, 2010a).

Park je mimořádně ceněný pro své přirozené údolní nivy v okolí dvou potoků, Pitkovického a Botiče. Mezi zvláště chráněná území patří Pitkovická stráň a Milíčovský les a rybníky. Ten byl spolu s rybníky v roce 1988 vyhlášen za přírodní památku v rámci ochrany zachovalých lesních porostů a mokřadních společenství. (Loubová, 1995)

3.3.5.2 Draháň-Trója

Přírodní park Draháň-Trója se rozkládá v katastrálních územích Troja a Dolní Chabry. Celková rozloha parku je 626,4 ha. (Němec, 1997). "Přírodní park leží na pravém svahu vltavského údolí včetně přilehlé plošiny na západ od Čimic a Bohnic. Táhne se podél Vltavy od Jabloňky po Drahaňskou rokli pod Dolními Chabry" (OOP, 2010e).

V oblasti Trojské kotliny jsou botanická a zoologická zahrada. Mezi zvláště chráněná území patří Zámky, Podhoří a Bohnické údolí (Němec, 1997).

"Celkový charakter parku dnes určují rozsáhlé skalní stepy a xerothermní křoviny nebo porosty zakrslých dubů, v nichž se roztroušeně objevuje i dřín jarní a v poslední době i mahalebka obecná. Útržky xerothermních doubrav se zachovaly na Jabloňce, v Haltýřích a v Podhoří. Ostatní lesní porosty jsou umělé výsadby poměrně nedávného data, které pozůstávají jednak z cizích dřevin, především trnovníku akátu, jednak ze stromů stanovištně zcela nevhodných jako smrku ztepilého na svahu Drahaňské rokly" (OOP, 2010e).

3.3.5.3 Hostivař-Záběhlice

Přírodní park Hostivař-Záběhlice se rozkládá v katastrálních územích Hostivař a Záběhlice. Park má celkovou rozlohu 316,3 ha (OOP, 2010b).

Park Hostivař-Záběhlice byl prohlášen za přírodní park v roce 1990. Přírodní park Hostivař sousedí s přírodním parkem Botič-Milíčov. Jádrem Hostivařského přírodního parku je zvláště chráněné území Meandry Botiče se zachovalými přírodními břehovými porosty v jeho údolní nivě. Součástí parku je i Hostivařská přehrada, vybudovaná v roce 1959, kterou potok Botič protéká (Němec, 1997).

3.3.5.4 Klánovice-Počernice

Přírodní park Klánovice-Počernice se rozkládá v katastrálních územích Klánovice, Horní a Dolní Počernice. Celková rozloha parku je 907,7 ha (OOP, 2010f).

V rozlehlém komplexu Klánovických lesů je několik zvláště chráněných území. Park je svázan i s Počernickým rybníkem. Přírodní památka Počernický rybník je chráněna jako největší rybník na území Prahy. Park byl prohlášen za přírodní park v roce 1991 (Němec, 1997).

3.3.5.5 Košíře - Motol

Přírodní park Košíře - Motol se rozkládá v katastrálních územích Motol a Košíře. Park má celkovou rozlohu 354 ha (OOP, 2010g).

V roce 1991 byl park uznán jako přírodní park. Nejdůležitějším prvkem parku je tabulová hora Vidoule, která se vyskytuje ve zvláště chráněném území. Nadmořská výška hory je 371 m. Do okolních lesních porostů patří i lesní komplex blízko motolského krematoria. V současnosti je velká část plochy uměle zalesněna, a to především nepřírodními druhy pro tuto oblast (OOP, 2010g).

3.3.5.6 Modřanská rokle-Cholupice

Přírodní park Modřanská rokle-Cholupice se rozkládá v katastrálních územích Modřany, Komořany, Písnice, Cholupice a Točná. Park má celkovou rozlohu 172,1 ha (Němec, 1997).

Zvláště chráněné území Modřanská rokle je centrem celého přírodního parku. Blízké Cholupické pozemky doplňují území a díky svému zachovalému přírodnímu charakteru zde nejsou viditelné příznaky blízkosti města (Němec, 1997). Dále sem patří převážně bezlesé plošiny mezi Točnou, Cholupicemi a Písnicí, na níž se nachází Cholupická bažantnice (OOP, 2010c).

3.3.5.7 Radotínsko - Chuchelský háj

Přírodní park se rozkládá na katastrálních územích Radotín, Velká Chuchle a Malá Chuchle. Ze západní strany se téměř spojuje s CHKO Český kras. Celková rozloha parku je 1392 ha (OOP, 2010d).

Radotínsko-Chuchelský háj je velmi rozsáhlá chráněná oblast, která zahrnuje několik zvláště chráněných oblastí. Nejjižnější část celého parku je přírodní rezervace Staňkovka, nad níž je přírodní rezervace Klapice. Úzký pás zeleně, složený z národní přírodní památky Černé rokly a přírodní památky Hvižd'alka, spojuje obě oblasti s přírodní rezervací Radotínské údolí. Na severu od údolí je národní přírodní památka Cikánka I a přírodní památka Cikánka II. Na východě k nim přiléhá národní přírodní památka Lochkovský profil, za kterým je přírodní památka Ortocérový lúmek a přírodní památka Radotínské skály. S přírodní památkou Radotínskými skálami sousedí přírodní rezervace Slavičí údolí, na sever od nějž je Velká Chuchle a Malá Chuchle. V Chuchli jsou poté ještě přírodní památka Nad Závodištěm,

přírodní památka Homolka a přírodní rezervace Chuchelský háj. Úplně na severu celého přírodního parku je národní přírodní památka Barrandovské skály, velmi známé naleziště prehistorických organismů (Němec, 1997).

3.3.5.8 Přírodní park Rokytka

Přírodní park Rokytka se rozkládá v katastrálních územích Nedvězí, Královice, Hájek a Koloděje. Celková rozloha parku je 211 ha (OOP, 2010h).

"Osou parku je tok Rokytky, která představuje kromě Vltavy a Berounky největší a nejdelší tok Prahy" (Němec, 1997). Areál kolem toku Rokytky mezi Prahou a Koloději je veřejnosti nepřístupný (Loubová, 1995). Součástí parku je zámek a obora v Kolodějích (Němec, 1997). Ze severozápadu je přírodní park Rokytka ohraničen Kolodějickou oborou, se kterou však tvoří optický celek (Loubová, 1995).

3.3.5.9 Přírodní park Říčanka

Přírodní park Říčanka se rozkládá v katastrálních územích Dubeč a Uhříněves. Celková rozloha parku je 498 ha (OOP, 2010j).

Celý park se stáčí podél dlouhého Říčanského potoka mezi Běchovicemi a Uhříněvsi (Loubová, 1995). Park si díky nízkému ovlivnění městem dosud zachoval značný ráz přírodní krajiny. V jeho okolí se střídají různé plošné celky, pole, louky, rybníky i menší lesní porost. Součástí parku je zvláště chráněné území Obora v Uhříněvsi. Jedná se o lužní les s bohatým bylinným a keřovým patrem (Němec, 1997).

3.3.5.10 Šárka-Lysolaje

Přírodní park Šárka-Lysolaje se rozkládá v katastrálních územích Divoké Šárky a Lysolajů. Celková rozloha parku je 923,3 ha (OOP, 2010i).

Šárecký potok je osou celého údolí. Celý park je známý také díky svému pestře členitému reliéfu, v oblasti je vysoké převýšení. Nejnižší část je 180 m.n.m. při vyústění do Vltavy, naproti tomu nejvyšší je vrchol Kozákovy skály, 364 m.n.m. V nižší části parku se nachází také rozsáhlé zamokřené nivní louky (Němec, 1997).

Park je dnes téměř nenarušený městskými vlivy. Jeho nejcennější části jsou vyhlášeny za maloplošná chráněná území. V celém parku se zachovaly poměrně veliké plochy lesa a dokonce místy i xerothermní skály a stráně (Němec, 1997).

3.3.5.11 Prokopské a Dalejské údolí

Přírodní park Prokopské a Dalejské údolí se rozkládá na katastrálních územích Hlubočepy a Holyně. Celková rozloha parku je 676,5 ha (OOP, 2010k).

V parku se do dnes zachovaly i bohaté biocenózy skalních stepí, xerothermních a stinných skal. Zůstaly i některé zbytky teplomilných hájů. Na mírných jižních svazích se zachovaly původní dubohabrové háje. Na strmých svazích naopak zůstaly porosty lip, javorů a jasanů. Na pískovcích rostou kyselé doubravy a vápencový podklad ojediněle porůstají dub šípák a dřín (Němec, 1997).

Během 20. století došlo k nevhodnému zalesnění borovicí černou a akátem, které se dodnes velmi rozšířily. Značnou plochu zarostly křoviny. Naproti tomu se ovšem zachovala i velká plocha skalních stepí, kde se zachovala xerothermní společenství (Němec, 1997).

3.3.6 Městské lesy

"Mnoho evropských měst má dlouholetou zkušenost se správou lesních porostů jak uvnitř, tak vně svých hranic. Kvůli rychlému rozvoji evropské krajiny je momentálně udáváno více pozornosti rozdílu mezi městskými menšími lesními plochami a lesy rozložitými volně v krajině" (Konijnendijk, 2005).

Městské lesy tvoří nejvýznamnější základ systému městské zeleně. Důležitou charakteristikou městských lesů je jejich prostupnost pro rekreační pohyb obyvatel - pěší, cyklistický, bruslení atd. Prostorotvorný, ekologický i rekreační potenciál městských lesů výrazně znehodnocuje úroveň městského prostředí (Kučera a Šimek, 2002).

Na základě náhledu na probíhající výzkum v Evropě můžeme označit typické rysy městských lesů. Mají široké zastoupení výskytem mnoha různých druhů stromů a velikým věkovým rozdílem mezi jedinci. Ten je od prastarých stromů až po nově vysazené mladé jedince. Tato diference vznikla jako důsledek zalesňování měst a tedy četné výsadbě. Často v sobě také zahrnují prvky kulturně i historicky důležité. (Konijnendijk, 2005).

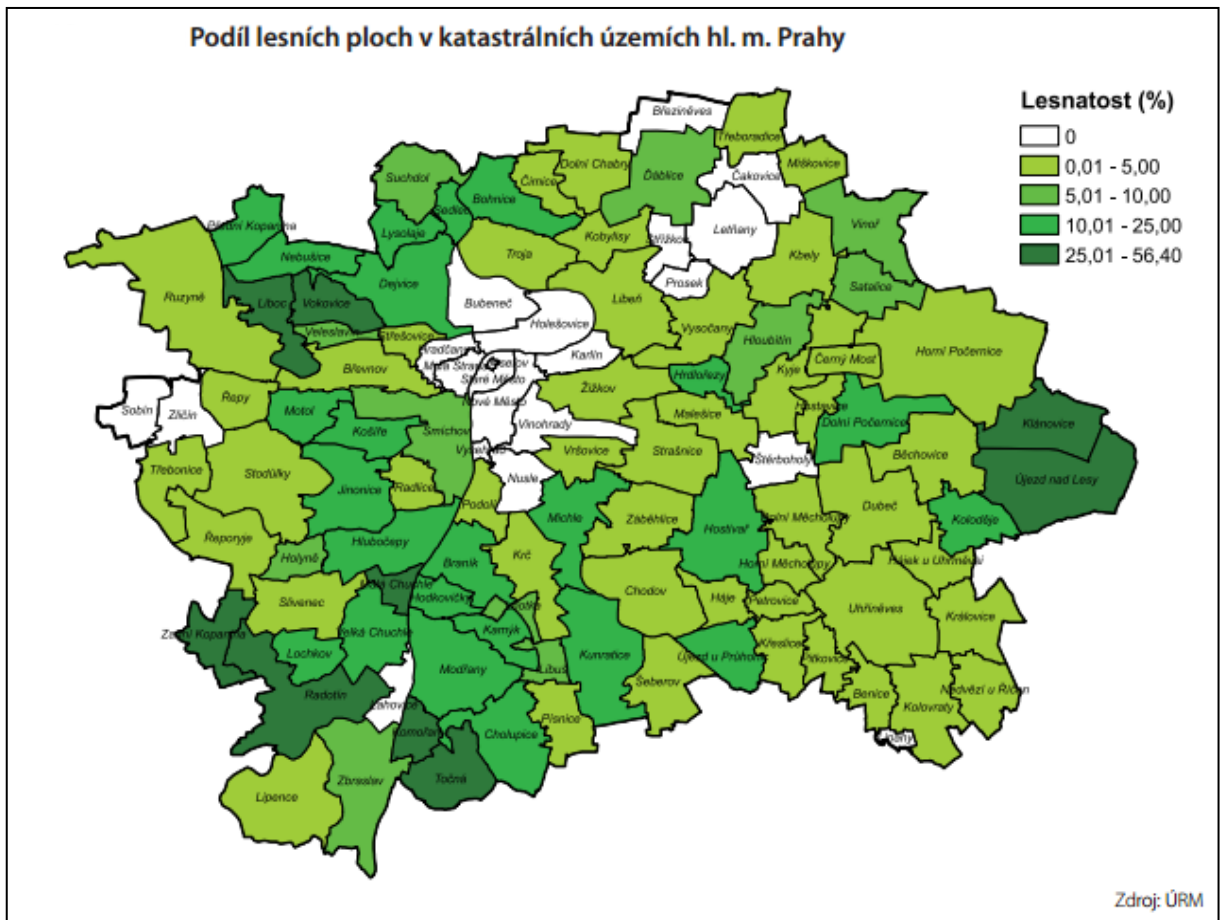
Lesy mimo jiné ovlivňují i teplotu jak v létě snížením horkých dnů, tak v zimě zvýšením teplot a mírnou zábranou mrazivých větrů (Smardon, 1988). Další skutečností je, že městské lesy se musí denně vypořádávat se stejnými podmínkami jako městské prostředí samo. Tím jsou především abiotické vlivy jako půdní, vzdušné a vodní znečištění. Tyto probíhající stresové nátlaky na městskou zeď postupem času způsobují rozpadání krajiny. Techniky podpory života lesních společenstev v městském prostoru se především zaměřují na

vytvoření rozmanitých krajinářských rysů, lesních porostů a výškových rozdílů (Konijnendijk, 2005).

Rajnoch (2002) uvádí, že parkový les je definován jako upravený krajinný úsek, tvořený navzájem sladěnými porostními a rekreačními prvky, které spolu vytvářejí harmonický celek a které vedle speciální funkce rekreační mají poslání kulturní, estetické a jiné. Poleno (1985) dále zmiňuje, že příměstský les se dimenzuje pro větší rozptýly návštěvníků a zachovává si přírodní ráz. (Poleno, 1985).

Díky zvláštním půdním podmínkám, nepříznivým pro zemědělství. se i v rovinaté poloze udržel dnešní Klánovický les (Poleno, 1985).

Obr.6: Stupeň zasněžení Prahy

Zdroj: Klouda a Třebický, 2012

Dostupné z: [http://envis.praha-mesto.cz/\(wztwyuylia4omjy4vel3lt55\)/rocnky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf](http://envis.praha-mesto.cz/(wztwyuylia4omjy4vel3lt55)/rocnky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf)

4 Materiál a metody

Řešené lokality městské zeleně byly vybrány dle určitých kritérií. Prvním typem byly městské parky s nízkým zastoupením zalesněného prostoru a s viditelným antropogenním ovlivněním. V tomto případě se jednalo o Park přátelství na Proseku v Praze 9, Centrální park Háje na Praze 11 a Malešický park na Praze 10. Druhým typem jsou městské háje. Zde se jednalo o Čimický a Ďáblický háj na Praze 8, Chuchelský háj na Praze 5 a Xaverovský háj na Praze 9. Dalším typem jsou přírodně-krajinářské parky, které byly vybrány metodou podle Němce (1977). Jde o 11 přírodních parků v různých lokalitách Prahy. Posledním typem na základě vegetace jsou městské lesy. Ty jsou typické svým vysokým zalesněním a lokalitou spíše na hranicích Prahy.

Potřebné informace pro hodnocení parků byly získány z Magistrátu hlavního města Prahy, oddělení životního prostředí. Na základě získaných dat byly parky hodnoceny podle výměry zalesněné a nezalesněné části, druhového složení dřevin dle plošného zastoupení a věku současného porostu.

Dále byly vybrané lokality hodnoceny v rámci výškového členění krajiny na rokle a údolí, mírné vrchoviny a rovinné plochy. Získaná data byla opět z Magistrátu hlavního města Prahy, oddělení životního prostředí.

Nomenklatura byla sjednocena dle klíče Okrasné dřeviny pro zahrady a parky (Hurych, 2003).

4.1 Rozdělení podle typu zeleně

Podle metodiky Němce (1997) byly typy zeleně rozděleny na městské parky, městské háje, přírodní parky a městské lesy

4.1.1 Městské parky

Městské parky jsou upravené, zelení doplněné, volné plochy v okolní městské zástavbě. Zpravidla se městské parky vyskytují v obytné zóně, častější je ovšem výskyt v zóně sídlištní.

4.1.1.1 Malešický park

Malešický park leží v katastrálním území Malešice. Celková rozloha parku je 9 ha.

Malešický park byl vybudován v 60. letech 20. století. Jedná se o největší park v Praze 10. V současnosti ještě probíhají dokončovací práce revitalizace parku. Došlo k úpravě tehdejšího porostu a k výsadbě nových dřevin. Zároveň byly vytvořeny rekreační oblasti a odpočinkové prostory. Byl zde vytvořen i kaskádovitý vodní prvek, fontána.

Obr. 7.: Malešický park

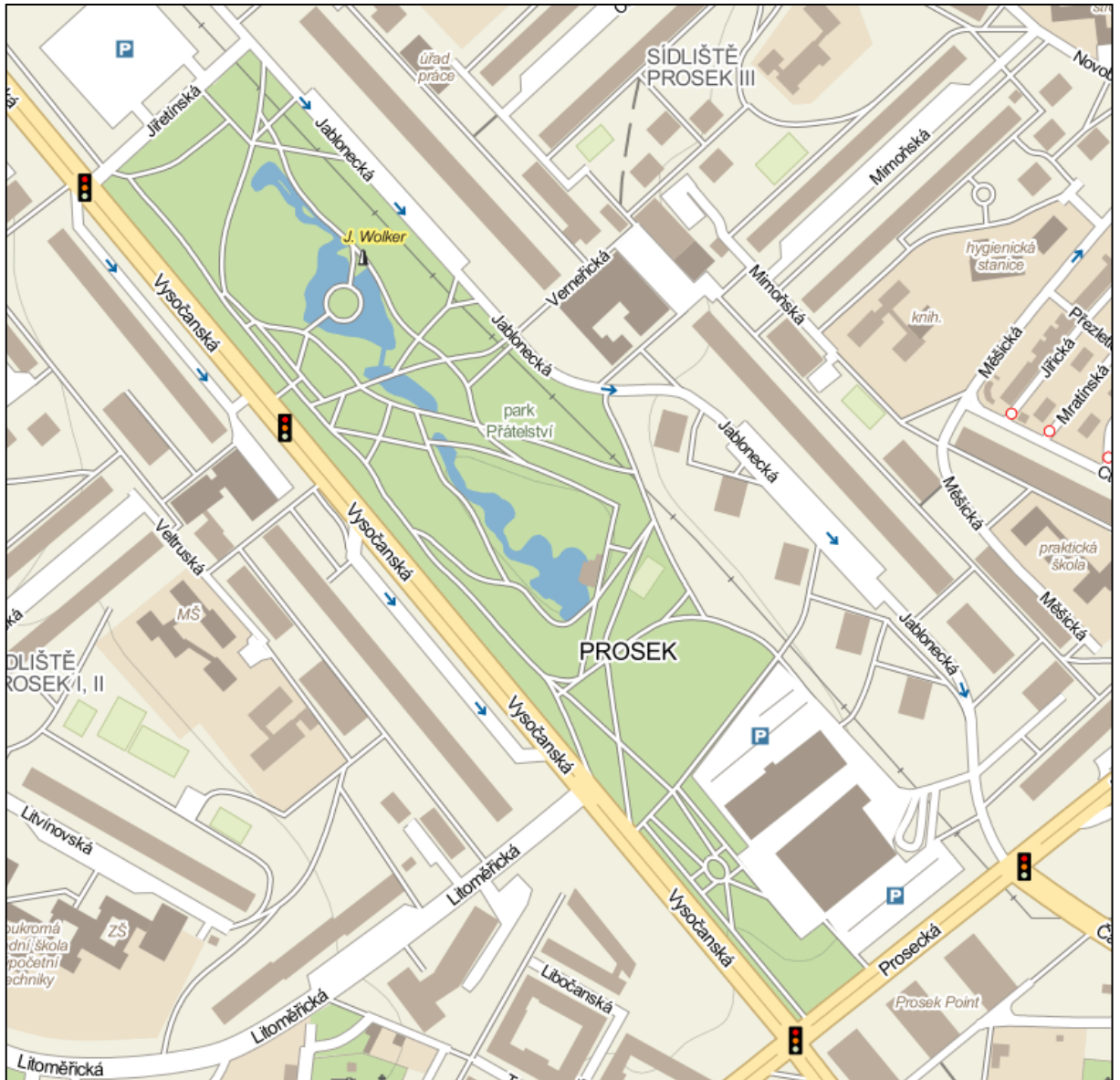

4.1.1.2 Park Přátelství

Park přátelství leží v katastrálním území Prosek. Celková rozloha parku je 11 ha.

Park byl vytvořen mezi lety 1976 až 1983 zároveň s výstavbou sídliště v 70. letech 20. století. Autorem návrhu parku byl architekt Otakar Kuča.

Obr.8.: Park Přátelství

Park byl vytvořen v podobě anglických krajinářských parků. Vodní prvky, zejména fontány, kaskády a potoky, jsou hlavním motivem parku. Celá soustava vodních prvků v parku dosahuje délky 400 m. V její blízkosti byly vysázeny vrby plazivé a vrby sivé. V parku nejsou žádné cizokrajné stromy, díky čemuž park působí domácím dojmem. Mezi vysázené dřeviny patří lípy, jírovce a jeřáby. Dnes přítomné vzrostlé lípy (*Tilia*), duby (*Quercus*), javory (*Acer*) a jírovce (*Aesculus*) zůstaly v parku jako pozůstatek původní zeleně.

4.1.1.3 Centrální park Háje

Park přátelství leží v katastrálním území Háje. Celková rozloha parku je 11 ha.

Park je situován nad vedením trasy metra mezi stanicemi Háje a Opatov. Centrální park má zvlněný geografický reliéf, který opticky rozčleňuje park na několik oblastí. Díky tomu je možné od sebe oddělit sportovně využitelné prostory od rekreačních.

V nedávné minulosti vznikly v této oblasti dětská hřiště, cyklostezky a odpočinkové zóny. Momentálně je park udržován ve velmi dobrém stavu.

Obr. 9.: Centrální park Háje

4.1.2 Městské háje

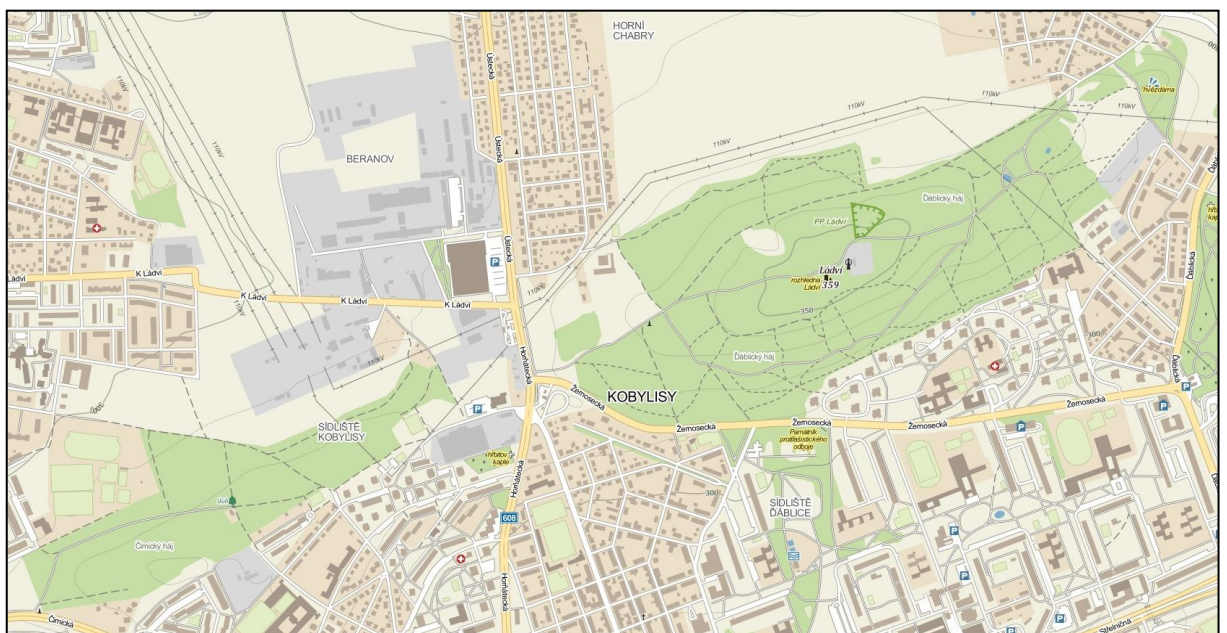
Městské háje a sady jsou menší lesní plochy vyskytující se poměrně blízko centru Prahy.

4.1.2.1 Čimický a Ďáblický háj

Čimický a Ďáblický háj leží v katastrálním území Bohnice, Ďáblice a Kobylisy. Celková rozloha zeleně je 87 ha, přičemž Čimický háj má rozlohu 25 ha a Ďáblický háj má rozlohu 62 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 81,32 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 5,8 ha.

Nejvíce zastoupenou dřevinou je dub zimní (*Quercus petraea*), dalšími důležitými jsou modřín opadavý (*Larix decidua*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a dub letní (*Quercus robur*). Méně zastoupenými druhy jsou habr obecný (*Carpinus betulus*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), dub červený (*Quercus rubra*) a smrk ztepilý (*Picea abies*).

Obr. 10.: Čimický a Ďáblický háj

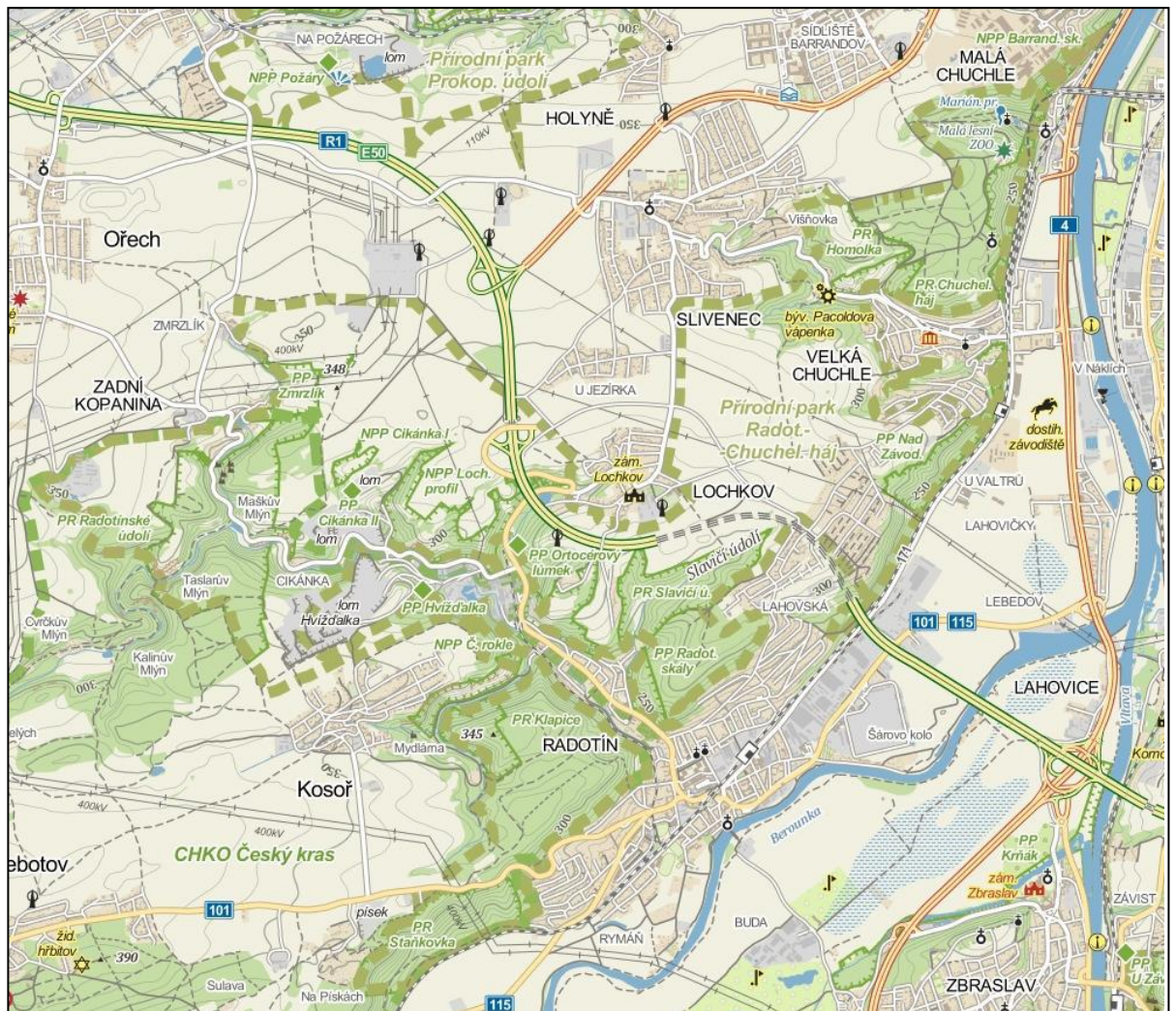

4.1.2.2 Chuchelský háj

Chuchelský háj leží v katastrálním území Malá Chuchle a Velká Chuchle. Celková rozloha zeleně je 149,1 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 145 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 4,14 ha.

Nejvíce zastoupené druhy dřevin jsou dub zimní (*Quercus petraea*), trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a habr obecný (*Carpinus betulus*). Nižší zastoupení je u druhů borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a habr obecný (*Carpinus betulus*) a lípa srdčitá (*Tilia cordata*). Jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), modřín opadavý (*Larix decidua*) borovice černá (*Pinus nigra*).

Obr. 11.: Chuchelský háj

4.1.2.3 Xaverovský háj

Xaverovský háj leží v katastrálním území Dolní Počernice, Horní Počernice a Běchovice. Celková rozloha parku je 100,32 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 99,06 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 1,26 ha.

Nejvíce zastoupenými druhy dřevin jsou dub letní (*Quercus robur*) a dub zimní (*Quercus petraea*). Z dalších početně významných dřevin jsou dnes v Xaverovském háji přítomné lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a bříza bělokorá (*Betula pendula*). Nižší zastoupení mají druhy borovice lesní (*Pinus sylvestris*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a dub červený (*Quercus rubra*).

Obr. 12.: Xaverovský háj

4.1.3 Přírodní parky

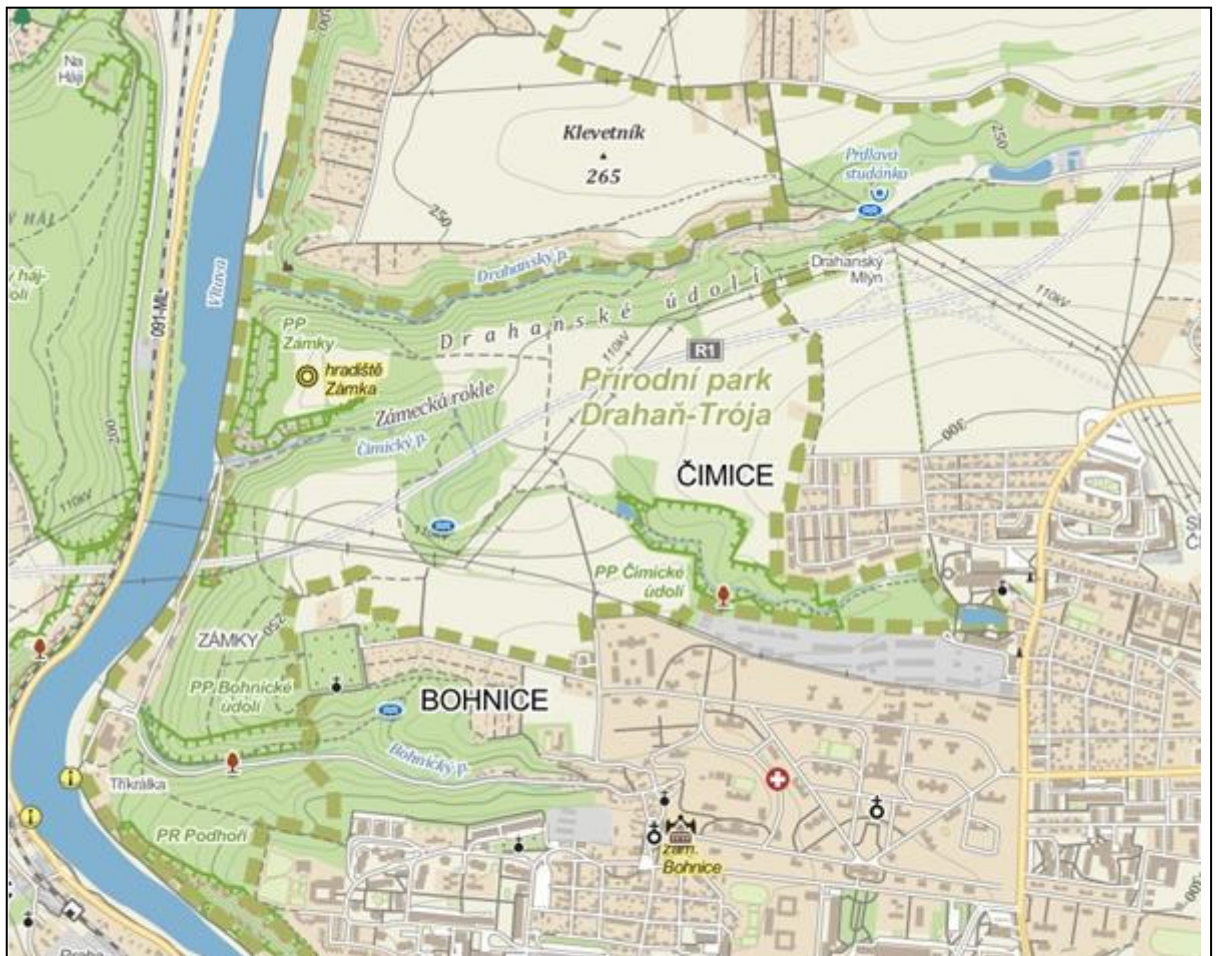
Přírodní parky se vyskytují především v příměstské části Prahy, občas však zasahují i do sídlištní části města. Přírodní park se velmi podobá lesu, rozdílem je však morfologické členění a míra zalesněnosti. Ta je rozdílná z důvodů tvorby průhledů a výhledů do krajiny.

4.1.3.1 Bohnické a Drahaňské údolí

Bohnické a Drahaňské údolí leží v katastrálním území Čimice a Bohnice. Celková rozloha je 90,8 ha. Lesní prostory zde dosahují rozlohy 84,05 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 6,8 ha.

Nejvíce zastoupenými druhy dřevin dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*) a trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*). Ten se svou konkurenceschopností stal jednou z hlavních dřevin v parku. Lípa srdčitá (*Tilia cordata*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), modřín opadavý (*Larix decidua*) a borovice černá (*Pinus nigra*) jsou méně zastoupené druhy.

Obr. 13.: Bohnické a Drahaňské údolí

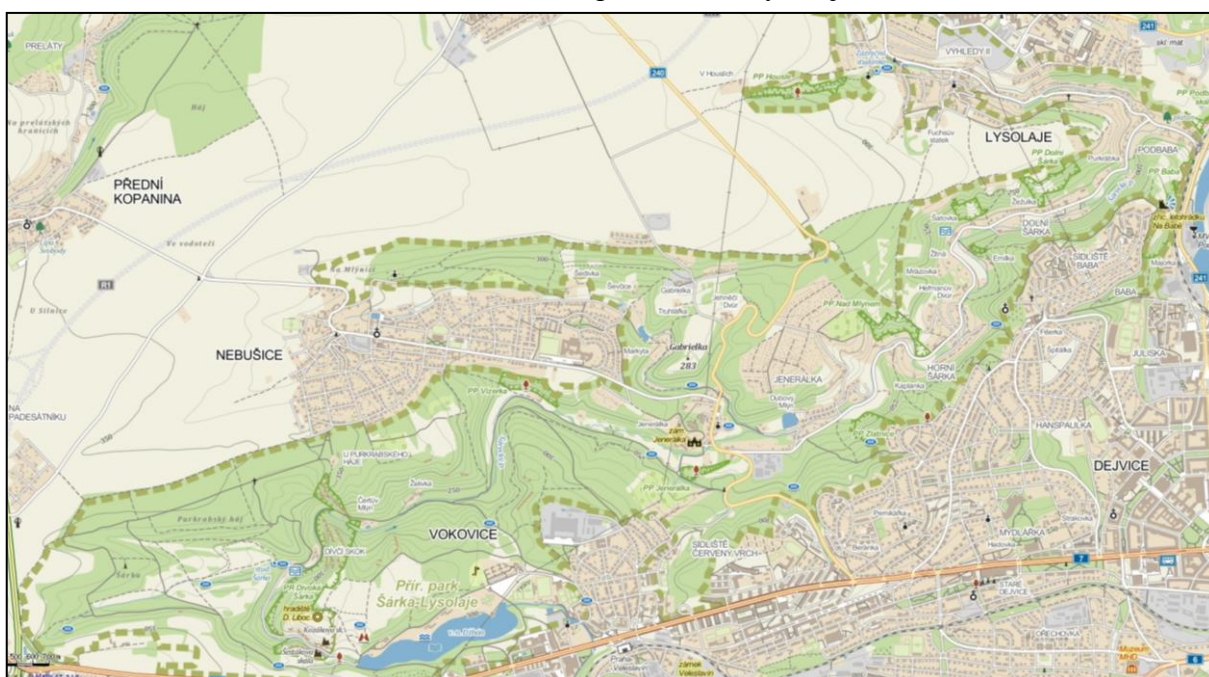

4.1.3.2 Šárka-Lysolaje

Přírodní park Šárka-Lysolaje leží katastrálním územím Nebušice, Vokovice a Lysolaje. Celková rozloha je 1005 ha.

Nejvíce zastoupenými druhy dřevin v přírodní rezervaci Divoká Šárka jsou dub zimní (*Quercus petraea*) a dub letní (*Quercus robur*). Dalšími jsou druhy borovice lesní (*Pinus sylvestris*), modřín opadavý (*Larix decidua*) a trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*). Borovice černá (*Pinus nigra*), dub červený (*Quercus rubra*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) jsou méně zastoupenými druhy dřevin.

Obr. 14.: Přírodní park Šárka-Lysolaje

4.1.3.3 Hostivař-Záběhlice

Hostivařský lesopark leží v katastrálních územích Hostivař a Petrovice. Celková rozloha parku je 146,9 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 114,7 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 32,2 ha.

Zastoupení druhů dřevin je v Hostivařském lesoparku poměrně vyrovnané. Mezi nejvíce zastoupené druhy dřevin patří borovice lesní (*Pinus sylvestris*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), dub letní (*Quercus robur*), dub zimní (*Quercus petraea*) a modřín opadavý (*Larix decidua*). Spolu s trnovníkem akátem (*Robinia pseudoacacia*) vytvářejí výše zmíněné vyváženou druhovou rozmanitost. Habr obecný (*Carpinus betulus*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a dub červený (*Quercus rubra*).

Obr. 15.: Přírodní park Hostivař-Záběhlice

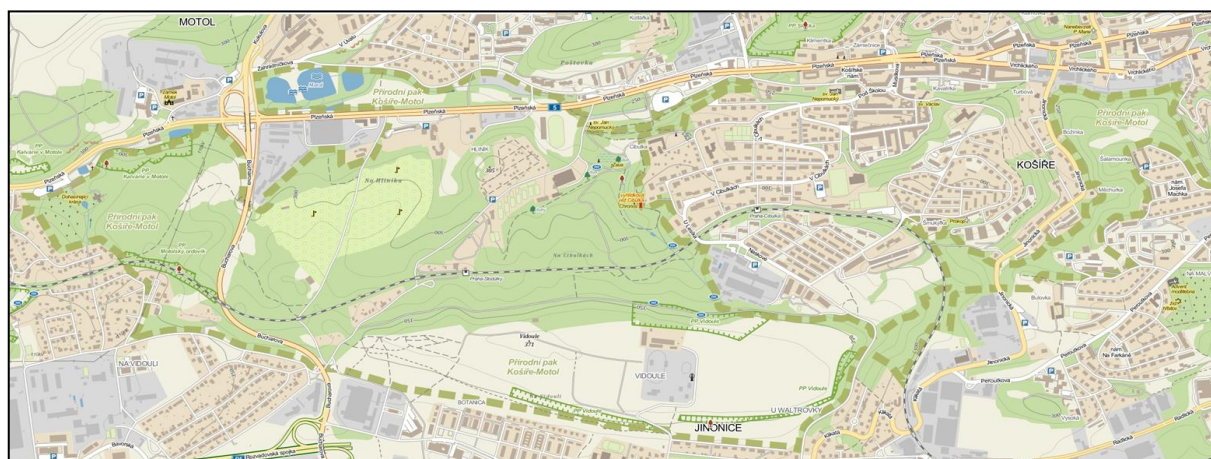

4.1.3.4 Botič-Milíčov

Přírodní park Botič-Milíčov leží v katastrálním území Újezd u Průhonic, Petrovice, Křeslice a Benice. Celková rozloha parku je 824 ha. Park byl prohlášen za přírodní v roce 1984. V parku jsou 3 menší Milíčovské rybníky severně od Milíčovského lesa.

Nejvíce zastoupenými dřevinami v Milíčovském lese jsou dub zimní (*Quercus petraea*) a dub letní (*Quercus robur*). Jejich zastoupení je větší než polovina. Lípa srdčitá (*Tilia cordata*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) jsou na zbylém území.

Obr. 16.: Přírodní park Botič-Milíčov

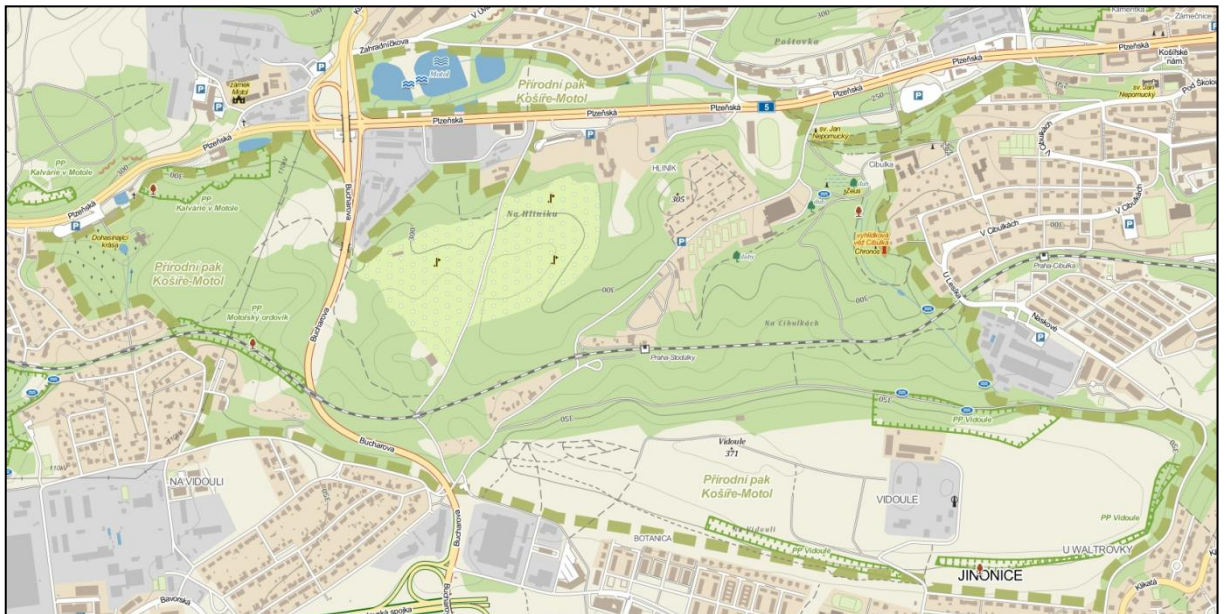
4.1.3.5 Košíře-Motol

Přírodní park Košíře - Motol se rozkládá v katastrálních územích Jinonice, Motol a Košíře. Park má celkovou rozlohu 354 ha

Součástí přírodního parku jsou Lesy na Cibulce leží v katastrálních územích Košíře, Jinonice a Motol. Celková rozloha parku je 65,64 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 61,17 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 4,3 ha.

Nejvíce zastoupenými dřevinami jsou dub zimní (*Quercus petraea*) a dub letní (*Quercus robur*). Dalšími hojně zastoupenými dřevinami jsou javor mléč (*Acer platanoides*), (*Tilia cordata*), dub červený (*Quercus rubra*) a habr obecný (*Carpinus betulus*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a modřín opadavý (*Larix decidua*).

Obr. 17.: Přírodní park Košíře-Motol

4.1.3.6 Modřanská rokle a Cholupický vrch

Přírodní parky Modřanská rokle a Cholupický vrch leží v katastrálních územích Cholupice, Libuš, Modřany a Písnice. Celková rozloha zeleně je 164,28 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 152,93 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 11,35 ha.

Nejvíce zastoupené druhy dřevin jsou trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), borovice černá (*Pinus nigra*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Méně významnými druhy jsou jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), modřín opadavý (*Larix decidua*), dub zimní (*Quercus petraea*) a dub letní (*Quercus robur*).

Obr. 18.: Modřanská rokle a Cholupický vrch

4.1.3.7 Prokopské a Dalejské údolí

Prokopské a Dalejské údolí leží v katastrálních územích Radlice, Jinonice, Hlubočepy, Holyně a Řeporyje. Celková rozloha parku je 224,5 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 144,18 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 80,32 ha.

Nejvíce zastoupenými dřevinami jsou dub zimní (*Quercus petraea*) a dub letní (*Quercus robur*), trnovník akát (*Robinia pseudacaci*), borovice černá (*Pinus nigra*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Vytváří se zde tedy pestrá, mírou zastoupení poměrně vyvážená druhová skladba dřevin. Doplnují ji méně hojné druhy jako javor mlč (*Acer platanoide*), habr obecný (*Carpinus betulus*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), modřín opadavý a smrk ztepilý (*Picea abies*).

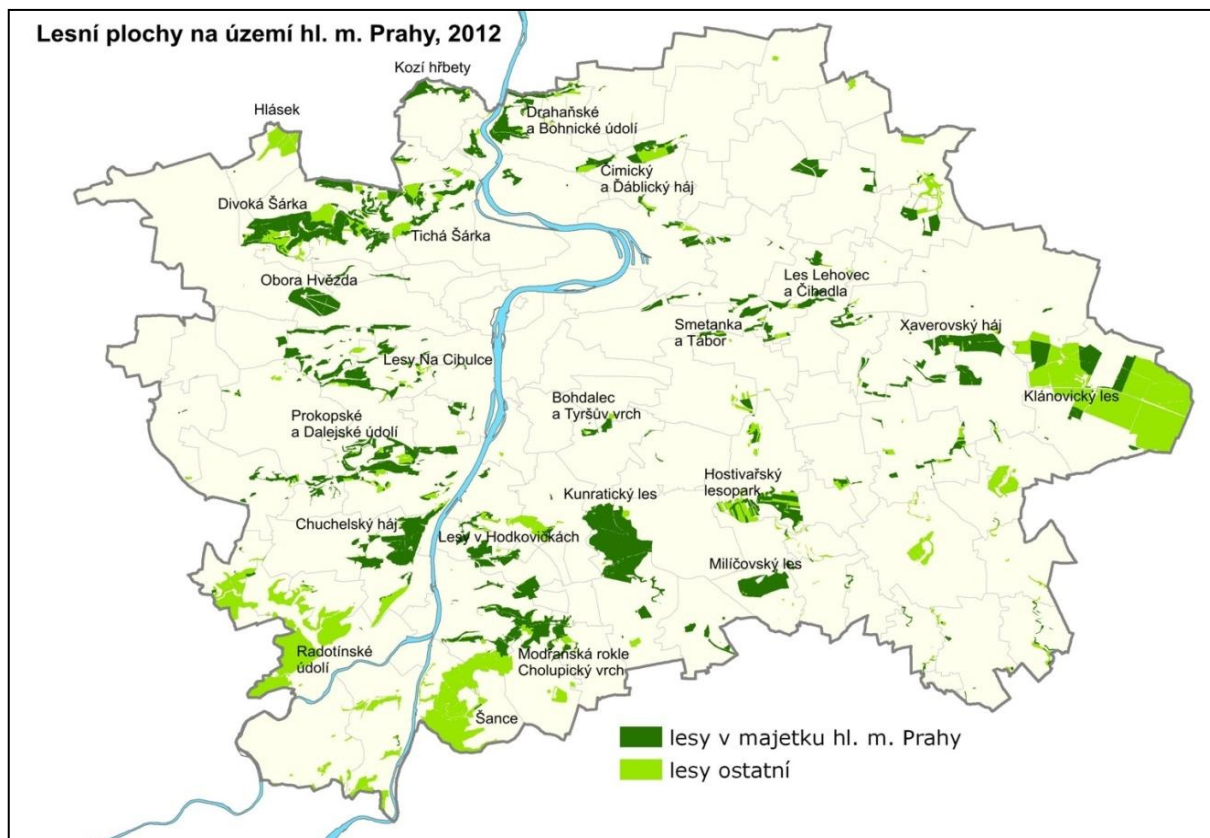
Onr. 19.: Prokopské a Dalejské údolí

4.1.4 Městské lesy

Městské lesy mají z rozlohy celého parku vždy alespoň ze 75% zalesněnou plochu. Uměle vysazovanými dřevinami je často narušena ekologická stabilita a dochází k vymírání druhů v rámci dané oblasti. Přítomnosti invazivních dřevin může i silně změnit druhové rozložení lesů.

Obr. 20.: Lesy v Praze podle správy

Zdroj: ENVIS - informační systém o životním prostředí Prahy

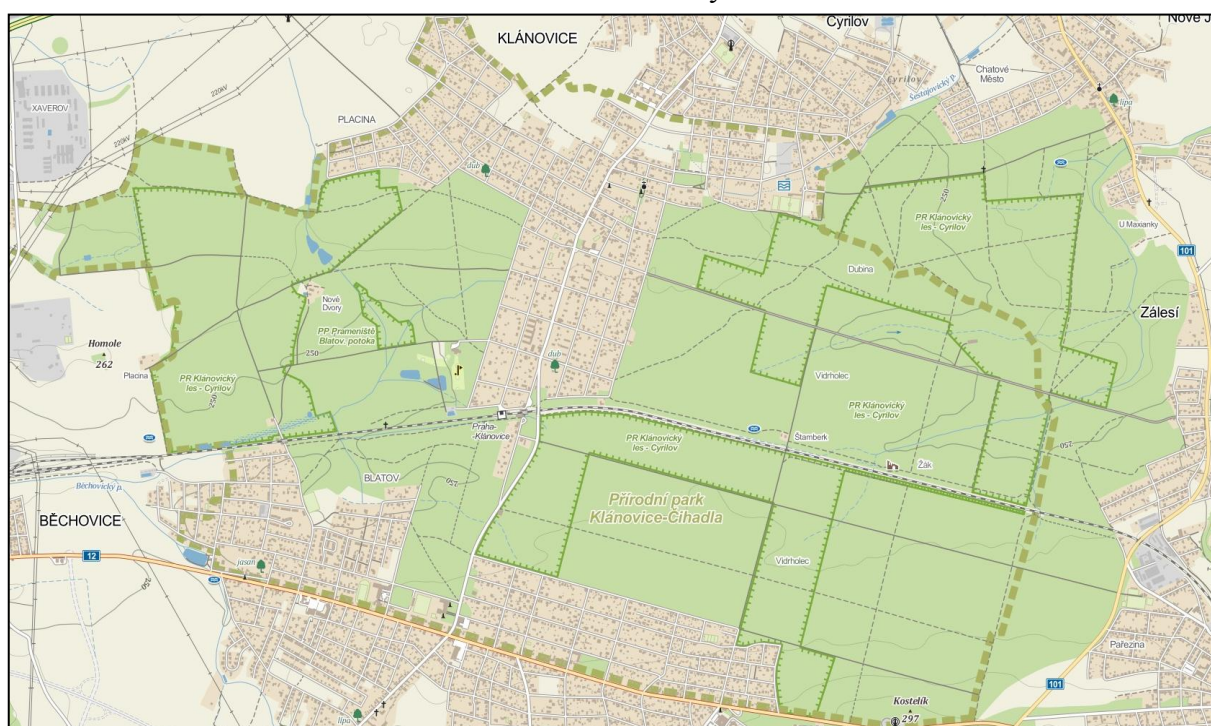
Dostupné z: <[http://envis.prahamesto.cz/\(e5st4rnvos4dmh31nafb4k55\)/default.aspx?ido=4585&sh=-1528230245](http://envis.prahamesto.cz/(e5st4rnvos4dmh31nafb4k55)/default.aspx?ido=4585&sh=-1528230245)>

4.1.4.1 Klánovický les

Klánovický les leží v katastrálních územích Horní Počernice, Újezd nad Lesy a Klánovice. Celková rozloha parku je 1030 ha.

Nejvíce zastoupenými dřevinami jsou dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Smrk ztepilý (*Picea abies*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), modřín opadavý (*Larix decidua*) a habr obecný (*Carpinus betulus*) jsou méně hojnými druhy. Doplňkové dřeviny tvoří druhy dub červený (*Quercus rubra*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a olše lepkavá (*Alnus glutinosa*).

Obr. 21.: Klánovický les

4.1.4.2 Les Bohdalec a Tyršův vrch

Les Bohdalec a Tyršův vrch leží na katastrálních územích Michle a Vršovice. Celková rozloha je 16,54 ha. Zalesněná část dosahuje rozlohy 16,51 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají rozlohu 0,03 ha.

Nejvíce zastoupenými dřevinami jsou trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*) a dub červený (*Quercus rubra*). Menší oblast zaplňují druhy borovice černá (*Pinus nigra*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) doplňkovými dřevinami jsou potom borovice lesní (*Pinus sylvestris*), modřín opadavý (*Larix decidua*) a habr obecný (*Carpinus betulus*).

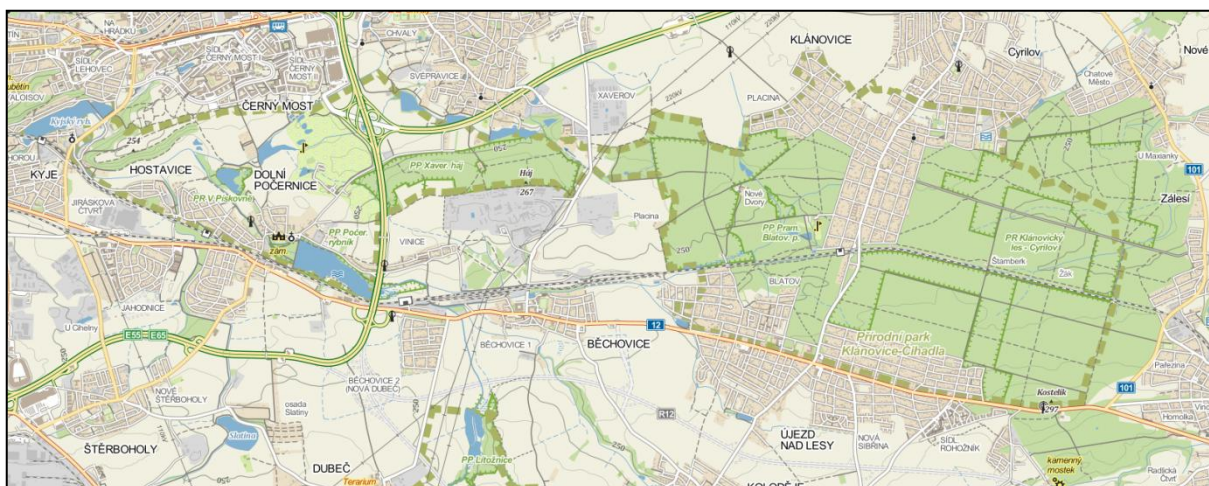
Obr. 22.: Les Bohdalec a Tyršův vrch

4.1.4.3 Les Lehovec a Čihadla

Les Lehovec a park Čihadla leží v katastrálním území Hloubětína a Hostavic. Celková rozloha je 33,8 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 31,6 ha. Louky, cesty a vodní plochy mají celkovou rozlohu 2,2 ha. Mezi vodní prvky přírodního parku patří Kyjský rybník a rybník Aloisov.

Obr. 23.: Les Lehovec a Čihadla

Tmavník akát (*Robinia pseudoacacia*) tvoří téměř polovinu druhové zastoupení v lese. Dub zimní (*Quercus petraea*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a habr obecný (*Carpinus betulus*) jsou další tři více zastoupené druhy. Druhovou skladbu doplňují lípa srdčitá (*Tilia cordata*), dub červený (*Quercus rubra*) a modřín opadavý (*Larix decidua*)

4.1.4.4 Kunratický les

Kunratický les leží v katastrálních územích Krč, Michle, Kunratice a Chodov. Celková rozloha zeleně je 284 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 278 ha. Louky, cesty a vodní plochy mají celkovou rozlohu 6 ha.

Nejvíce zastoupenými druhy dřevin jsou dřeviny dub zimní (*Quercus petraea*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Doplnkovými druhy jsou modřín opadavý (*Larix decidua*), habr obecný (*Carpinus betulus*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), dub červený (*Quercus rubra*), dub letní (*Quercus robur*) a olše lepkavá (*Alnus glutinosa*).

Obr. 24.: Kunratický les

Zajímavostí je, že v tamní lesní školce vyrůstá několik exemplářů sekvojovce obrovského (*Sequoiadendron giganteum*). Jedná se o stálezelený jehličnatý strom původem ze severní Ameriky. Díky maximální výšce 80 m je sekvojovec (*Sequoiadendron*) jedním z nejmohutnějších stromů na Zemi. Mimo sekvojovec obrovský (*Sequoiadendron giganteum*) je zde k vidění i další rarita, metasekvoje (*Metasequoia*).

4.1.4.5 Les Hlásek

Les Hlásek se rozkládá v katastrálním území Nebušice. Celková rozloha parku je 29,2 ha. Lesní porosty dosahují rozlohy 29,08 ha. Louky, vodní plochy a cesty mají celkovou rozlohu 0,12 ha.

Nejvíce zastoupenými druhy jsou dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Doplňkovými dřevinami jsou borovice černá (*Pinus nigra*), modřín opadavý (*Larix decidua*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), břiza bělokorá (*Betula pendula*) a trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*).

Obr. 25.: Les Hlásek

4.2 Rozdělení podle výškových rozdílů

Praha má velmi členitý reliéf. Nejvyšší oblasti jsou v západní části Prahy a prudce přechází skalnatými útvary do nižších oblastí povodím Vltavy.

4.2.1 Městské rokle a údolí

Podle níže uvedené mapy je zřejmé, že údolí a rokle se nachází především v západní a severozápadní Praze. Konkrétně jde o Prokopské a Dalejské údolí, Bohnické a Draháňské údolí a Modřanskou rokli. Z výše jmenovaných přírodních parků v Praze dosahuje minimální rozdíl převýšení, 200-260 m.n.m., Bohnické údolí, které je součástí přírodního parku Draháň-Troja. V celém, právě jmenovaném parku, je nejvyšší bod, Velká skála, v nadmořské výšce 314 m.. Naopak nejvyššího převýšení dosahuje Prokopské údolí, 220-330 m.n.m. Druhé nejvyšší převýšení je v Divoké Šárce, která se nachází v nadmořské výšce 255-360m. Naproti tomu, Modřanská rokle se nachází mezi výše zmíněnými, tedy v nadmořské výšce 220 - 300 m.

4.2.1.1 Přírodní park Draháň-Troja

Bohnické údolí se skládá ze skalnatých svahů hlubokého údolí Bohnického potoka. Svahy jsou jižně orientovány a porůstají řadou světlomilných skalních porostů. Část území byla v minulosti využívána jako vinice. Důsledkem jsou upravené svahy terasováním a patrné jsou i stopy po lámání kamene.

Nejvýše postavené body v celém přírodním parku Draháň-Troja jsou Velká skála s 314 m, v přírodním parku stejného jména v jižní části parku. Dalším vrcholem je Palírka s 267 m v Podhoří, které je také v jižní části parku.. Naopak nejnižší postavené body v údolí jsou podél řeky Vltavy, která je ve výšce 202 m.n.m.

4.2.1.2 Přírodní park Šárka -Lysolaje

Přírodní rezervace Divoká Šárka je součástí přírodního parku Šárka-Lysolaje. V celém přírodním parku Šárka-Lysolaje je přírodní rezervace Divoká Šárka situovaná nejvýše.

Šárecký potok protékající oblastí vytváří v údolí asi 2 km dlouhý průlom tvrdými buližníky. V krátké nivě potoka se dále vytvořily přirozené meandry.

Průtokem Šáreckého potoka byly postupem času vytvořeny dvě soutěsky, Kozáková skála na severní straně a Šestáková skála v jižní expozici vůči potoku.. Nad severní soutěskou, Kozákovou skálou, se vytvořila na vrchu po strmých stráních náhorní plošina. Ta

dosahuje nejvyššího bodu v nadmořské výšce 360 m. Na severně orientovaných svazích se kvůli převážnému zastínění vytvořila spíše společenství chladnomilná. Mezi ceněné v těchto místech rostoucí porosty patří vzácné druhy kapradin.

Zvláštními geomorfologickými poměry se vytvořilo na jižně orientovaných svazích, Šestákově skále, vhodné prostředí pro teplomilné druhy skalních stepí. Soutěska dosahuje nejvyššího bodu v nadmořské výšce 330 m.

V severní části parku je poté vrch pojmenovaný Dívčí skok i s náhorní plošinou. Vrchol tohoto uskupení se nachází v nadmořské výšce 345 m.

Nejnižší postavené místo v údolí je poté 250 m.n.m. v okolí Šáreckého potoka v severní části přírodní rezervace Divoká Šárka.

Dalšími z důležitých vrcholů v přírodním parku Šárka-Lysolaje jsou vrchol Červený vrch v blízkosti sídliště Červený vrch v nadmořské výšce 347 m.

Níže postaveným, ale důležitým vrchem je i Gabrielka s 283 m.n.m., kolem které z jižní strany protéká Nebušický potok.

4.2.1.3 Prokopské a Dalejské údolí

Prokopské údolí bylo v minulosti silně využíváno lomovou činností. Důsledkem této činnosti je silné ovlivnění dnešní podoby parku a zvýraznění geologické stavby území. Jižně orientované svahy v okolí Dalejského potoka jsou tvořeny především vápenci a břidlicemi. V minulosti se zde těžil vápenec.

Jedním z důležitých vrcholů je Děvín v nadmořské výšce 310 m. Nejvyšší část celé oblasti je ovšem v národní přírodní památce Dalejský profil, kde se táhne hřeben vysoký až 330 m. V okolí jsou potom viditelné skalní útvary v nadmořských výškách mezi 300 až 325 m.

Nejnižší postavenou částí údolí jsou břehy protékajícího Dalejského potoka v nadmořské výšce kolem 250 m.

4.2.1.4 Modřanská rokle a Cholupický vrch

Libušský a Písnický potok vytvářejí poměrně úzké údolí v Modřanské rokli. Severní svahy vytváří strmé stráně, naproti tomu jižní svahy jsou mírnější.

Nejvyšším bodem v oblasti je vrch v lesním porostu v Hájích. Dosahuje nadmořské výšky 310 m. Dalším významným vrchem je Cholupický vrch s 306 m. Ten se nachází severně od zahradnické osady v Lipinách.

Nejníže položená část oblasti je opět v blízkosti vodní prvku a to konkrétně u protékajícího Libušského potoka. V blízkosti něj nadmořská výška dosahuje v průtokem parku průměrně 250 m. Končí však pouhými 220 m.n.m. v nejzápadnější části parku, tedy nejbliže místu přítoku do Vltavy.

5 Výsledky

Následující tabulka ukazuje základní informace o rozloze vybraných parků a jejich míry zalesnění oblasti. Podle dat je zřejmé, že minimální zalesněnost městského lesa je 90%, přírodní a krajinářské parky

Tabulka 1.: Poměr zalesněných a nezalesněných oblastí

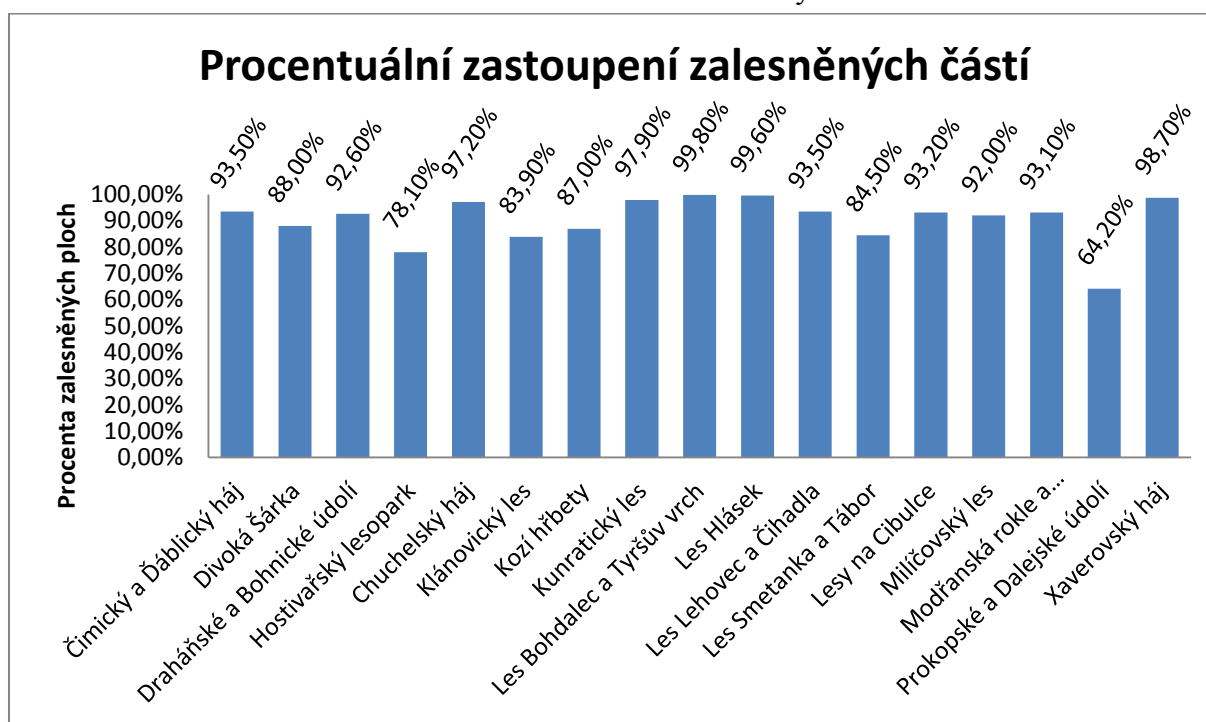
Park	Celková rozloha [ha]	Zalesněná část [ha]	Nezalesněné plochy [ha]	Procentuální zastoupení zalesněné části
Čimický a Ďáblický háj	87	81,32	5,8	93,50%
Divoká Šárka	249,24	219,3	29,94	88,00%
Draháňské a Bohnické údolí	90,8	84,05	6,8	92,60%
Hostivařský lesopark	146,9	114,7	32,2	78,10%
Chuchelský háj	149,14	145	4,14	97,20%
Klánovický les	1030	864	132	83,90%
Kozí hřbety	40,1	34,9	5,2	87,00%
Kunratický les	284	278	6	97,90%
Les Bohdalec a Tyršův vrch	16,54	16,51	0,03	99,80%
Les Hlásek	29,2	29,08	0,12	99,60%
Les Lehovec a Čihadla	33,8	31,6	2,2	93,50%
Les Smetanka a Tábor	45,13	38,14	6,99	84,50%
Lesy na Cibulce	65,64	61,17	4,3	93,20%
Milíčovský les	81,97	75,4	6,57	92,00%
Modřanská rokle a Cholupický vrch	164,28	152,93	11,35	93,10%
Prokopské a Dalejské údolí	224,5	144,18	80,32	64,20%
Xaverovský háj	100,32	99,06	1,26	98,70%

V grafech jsou zobrazena data o míry zalesněnosti oblastí v ha na celou plochu areálu a procentuální míra zalesnění řešených parků.

Graf 1.: Poměr zalesněných a nezalesněných oblastí dle výměry [ha]

Graf 2.: Procentuální rozloha zalesněných částí

5.1 Rozdělení podle stáří porostu

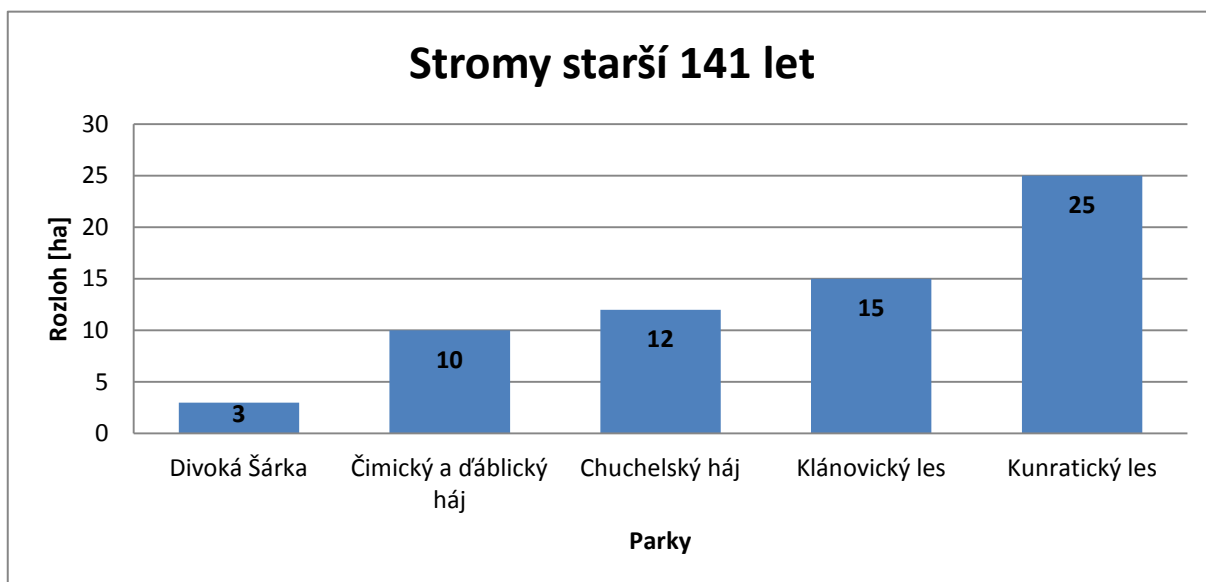
Stromy v parcích jsou rozděleny podle jejich stáří do 8 různých skupin děleny po 20 letech. Zastoupení jedinců je uváděno výměrou plochy v parku.

5.1.1 Parkové porosty nad 141 let

Stromy nad 141 let se vykytují prakticky pouze v historicky ceněných komplexech a zámeckých parcích. V pražských parcích je několik přírodních parků a rezervací, kde jsou tyto stromy volně v přírodě.

V Čimickém a Ďáblickém háji je nejvyšší zastoupení stromů starších 141 let. Jejich rozloha se rozléhá na 12% celkové rozlohy parku. Dalším parkem s vysokým zástupem jedinců starších 141 let je Chuchelský háj, kde se rozléhají na 10% rozlohy celého parku. V Kunratickém lese se poté rozléhají na 9% rozlohy parku, což je zároveň i největší rozloha ze všech zmiňovaných parků. Díky své velikosti Kunratický les zabírá 9% zastoupením 25 ha rozlohy. V lesech na Cibulce je zastoupení stromů starších 141 let 8%. Nejnižší zastoupení v rámci rozlohy i procentuálního zastoupení v rámci celého parku je Divoká Šárka, která má 141 let staré stromy pouze na 1% své výměry.

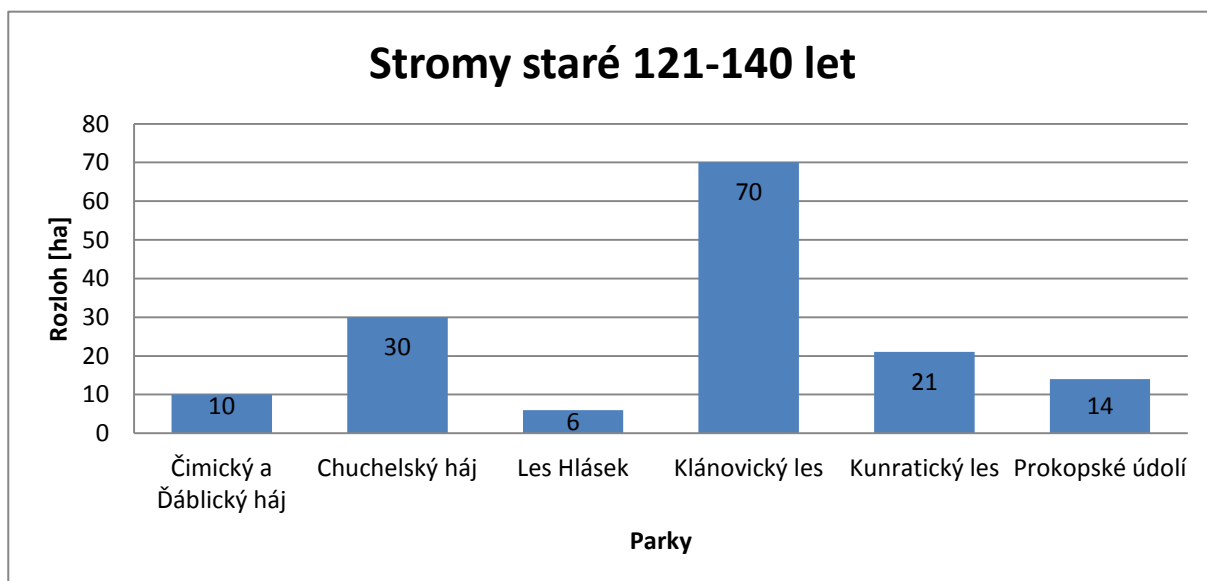
Graf 3.: Zastoupení stromů starších 141 let dle rozlohy [ha]

5.1.2 Parkové porosty v rozmezí 121 až 140 let

Nejvyšší procentuální zastoupení stromů mezi lety 121-140 je v Chuchelském háji, kde se rozkládají na 26% celého parku. Druhé nejvyšší procentuální zastoupení, 20%, je v lese Hlásek. Xaverovský háj má procentuální zastoupení stromů 15% rozlohy parku. V Prokopském a Dalejském údolí je zastoupení stromů 10%. Nejvíce stromů stáří 124-140 let je v Klánovickém lese na 70 ha, kde však dosahují pouze 7% celkové rozlohy.

Graf 4.: Zastoupení stromů mezi 121-140 lety dle rozlohy [ha]

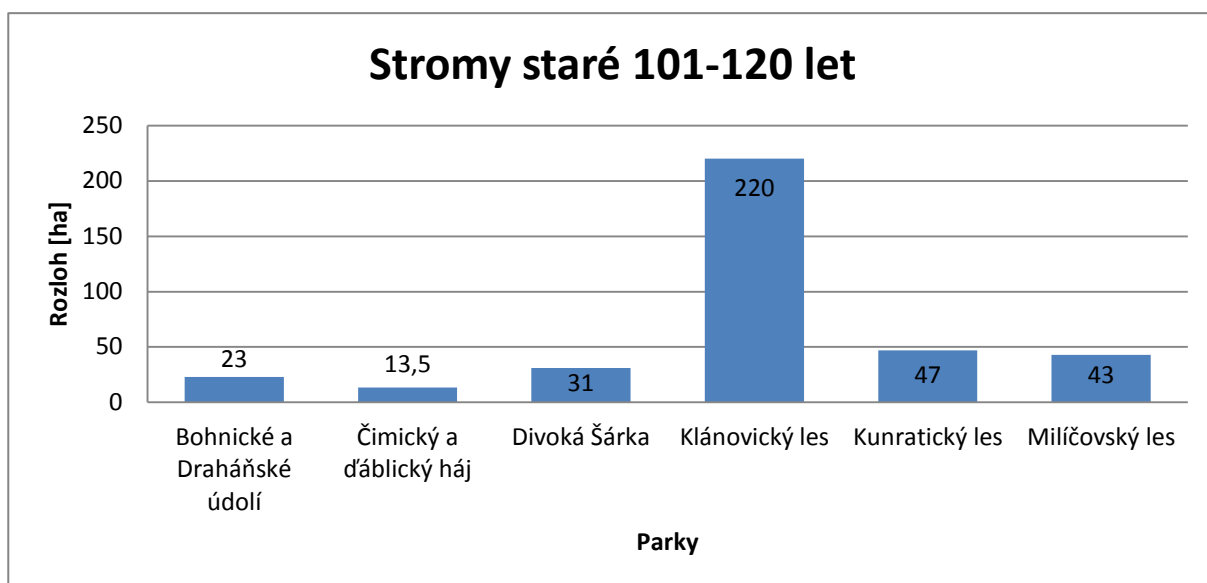

5.1.3 Parkové porosty v rozmezí 101 až 120 let

Nejvyšší procentuální zastoupení rozlohy stromů mezi lety 101-120 je Miličovský les s 55%. Druhým je se svými 27% třetí v rámci procentuálního zastoupení. Klánovický les s největší rozlohou porostu mezi lety 101-120 dosahuje s výměrou 220 ha pouze 21% v porovnání rozlohy celého parku. Nejnižší procentuální a rozlohové zastoupení vybraných dřevin je Čimický a Ďáblický háj se 17%.

Naproti tomu, parky které byly založeny o 20 i více let dříve nemají dnes v podstatě žádné zástupce tohoto věku. Jedná se o Lesy na Cibulce, kde jsou zaznamenány i stromy starší 141 let. Na přelomu 19. a 20. století pravděpodobně nedošlo v oblasti k žádné výsadbě nových stromů, nebo byla výsadba velmi omezena.

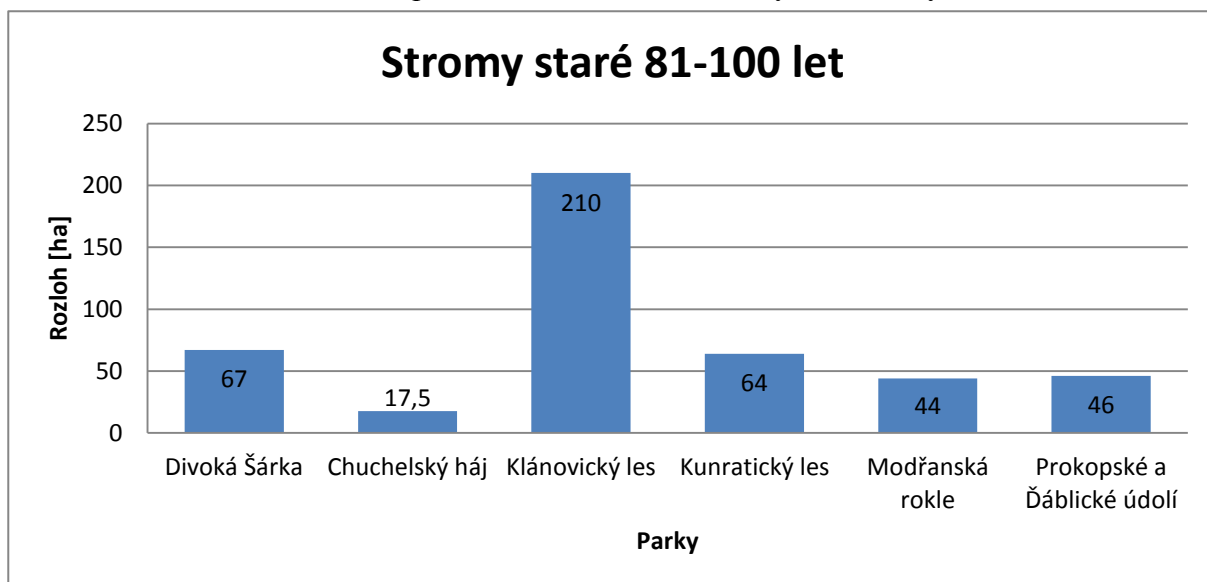
Graf 5.: Zastoupení stromů mezi 101-120 lety dle rozlohy [ha]

5.1.4 Parkové porosty v rozmezí 81-100 let

Nejvyšší procentuální zastoupení porostu mezi 81-100 lety je v Prokopském a ěáblickém údolí, kde dosahuje 32% celkové rozlohy parku. Divoká Šárka má 30% rozlohy porostu. Modřanská rokle dosahuje rozlohou porostu mezi 81-100 lety 29% z celé rozlohy parku. Bohnické a Draháňské údolí spolu s Kunratickým lesem dosahují 24%.

Graf 6.: Zastoupení stromů mezi 81-100 lety dle rozlohy [ha]

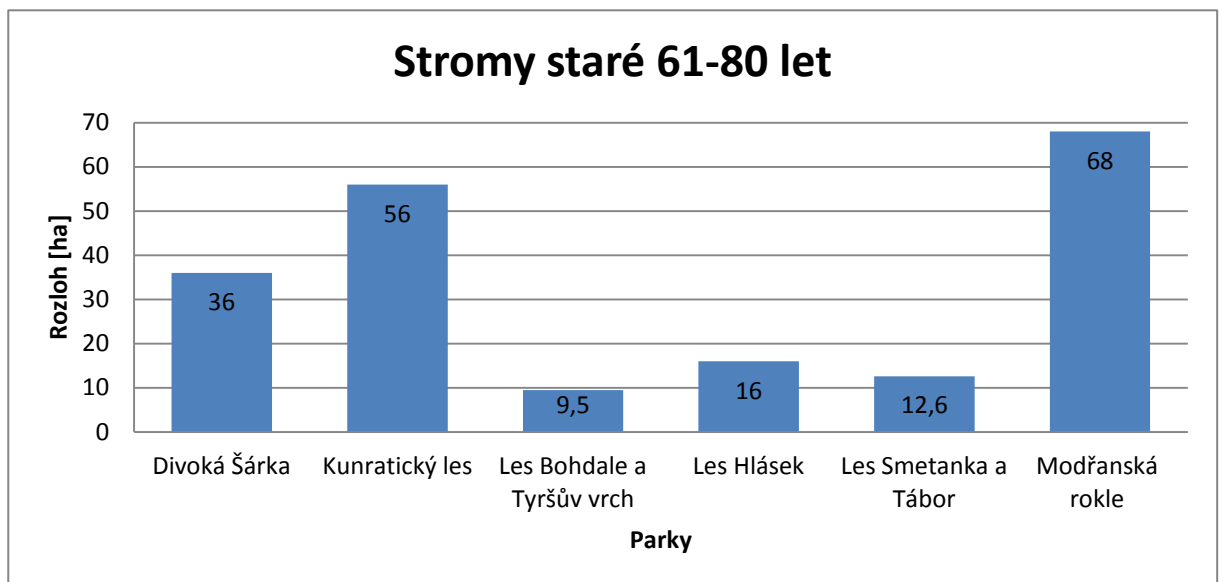

Naproti tomu v lese Smetanka a Tábor nejsou dnes téměř žádní zástupci. To je nejspíš důsledek nedostatečné péče o oblast neobnovováním porostu.

5.1.5 Parkové porosty v rozmezí 61-80 let

Nejvyšší procentuální zastoupení má les Hlásek, který je z 55% tvořen stromy mezi 61-80 lety. Z toho vyplývá, že park byl zalesňován především kolem 50. let minulého století. Druhým nejvyšším zastoupením je 49% u lesu Bohdalec a Tyršův vrch. Třetím je Modřanská rokle, která má rozlohu porostu 44%. Dalším je Les Smetanka a Tábor s 34% celkové rozlohy. S pouhými 16% je procentuálně poslední Divoká Šárka, která je však třetí podle výměry. První větší výsadba proběhla i v Hostivařském lesoparku. Z vysázených stromů dodnes zůstalo 18 ha, které jsou 15% celkové rozlohy parku. Naproti tomu však nedošlo téměř k žádné výsadbě v lese Lehovec a Čihadlech.

Graf 7.: Zastoupení stromů mezi 61-80 lety dle rozlohy [ha]

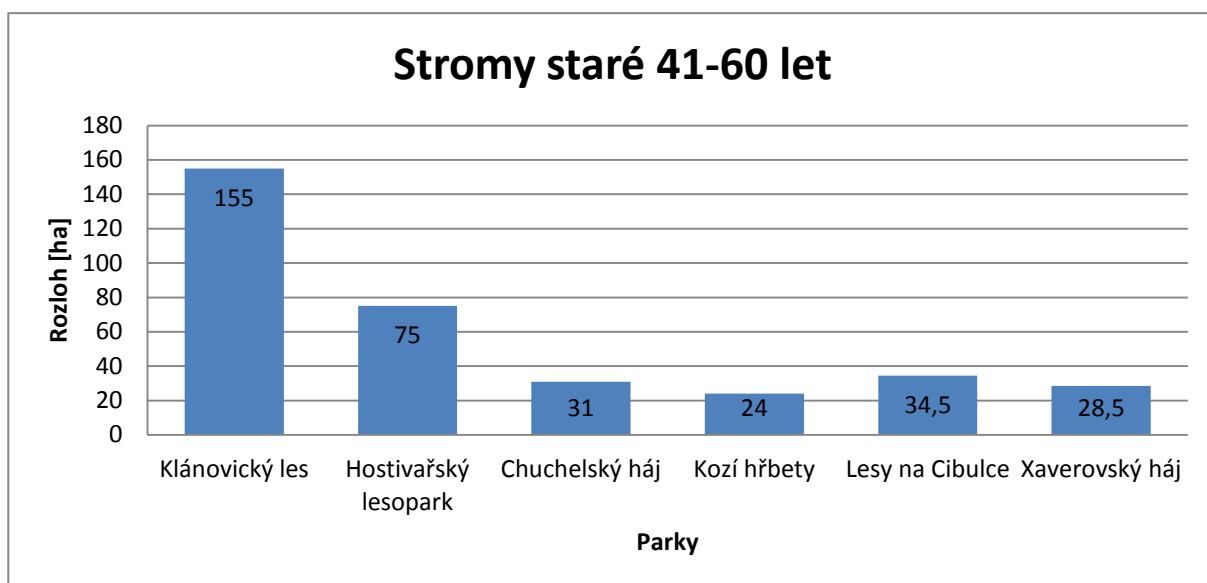

5.1.6 Parkové porosty v rozmezí 41-60 let

Nejvyšší procentuální zastoupení porostu mezi 41-60 lety je v parku Kozí hřbety, kdy se dochovalo 70% rozlohy parku z celé výsadby. Druhý je Hostivařský lesopark s 63% a 75 ha. V podstatě v 60. letech 20. století došlo k výsadbě téměř celého porostu v parku na Kozím hřbetu i v Hostivařském lesoparku. Další vysoké zalesnění v těchto letech proběhlo i v lesech na Cibulce (51%) a lesy Lehovci a Čihadlech (42%). Vysoká výsadba proběhla i v Xaverovském háji, kde dnes je zalesněno 29% celého háje. I přes nízkých 15% rozlohy parku je však opět Klánovický les největší svou výměrou.

Naproti tomu, ve Smetance a Táboru nedošlo pravděpodobně k žádnému obnovení porostu.

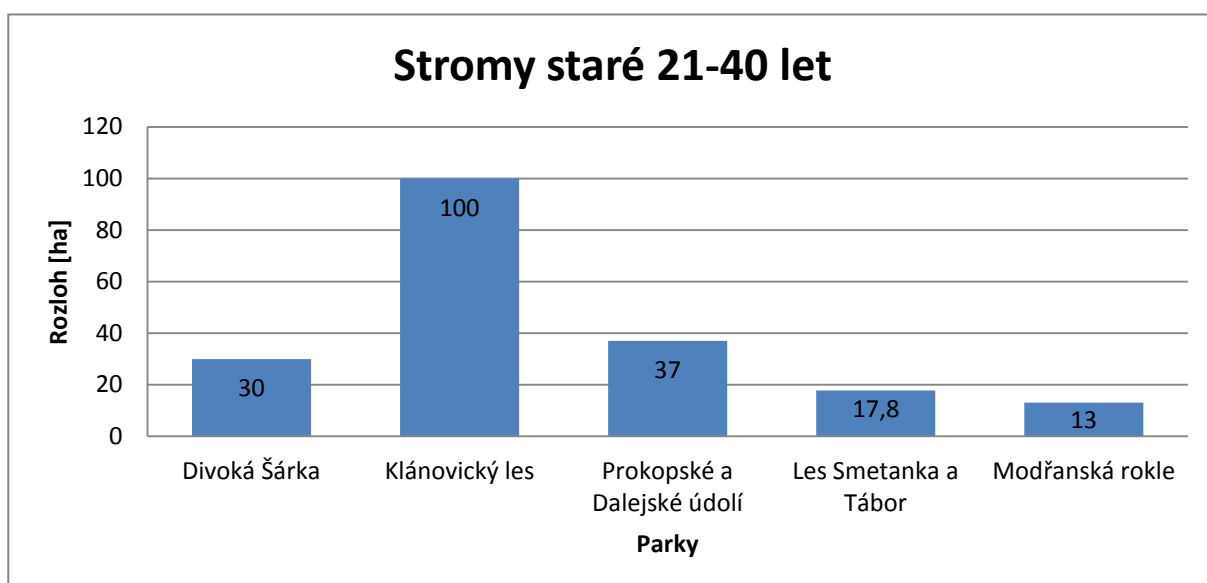
Graf 8.: Zastoupení stromů mezi 41-60 lety dle rozlohy [ha]

5.1.7 Parkové porosty v rozmezí 21-40 let

Nejvyšší procentuální zalesnění (48%) proběhlo v 80. letech v lese Smetanka a Táboru, kdy se vysadily stromy na 18 ha. Mimo zmíněný park však docházelo k obnovování zeleně spíše rovnoměrně mezi 6-15% rozlohy parku. K nejvyšší výsadbě došlo v rámci rozlohy v Klánovickém lese, kde se doplnily dřeviny na 100 ha, to odpovídá však pouhým 10% celého porostu. Naproti tomu v lese na Cibulce nedošlo téměř k žádné výsadbě.

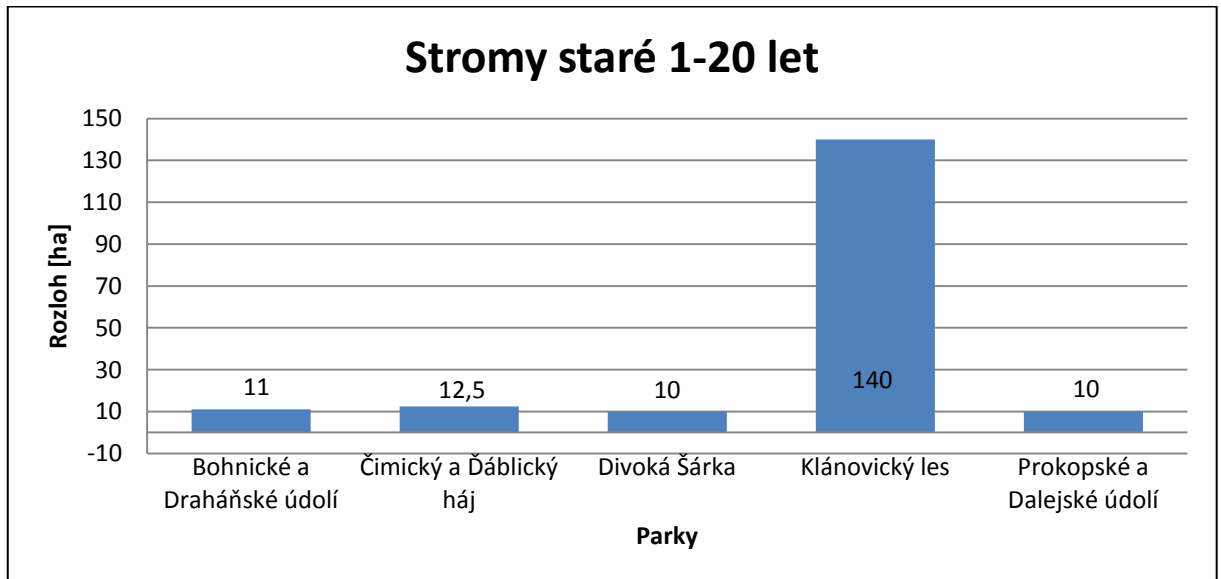
Graf 9.: Zastoupení stromů mezi 21-40 lety dle rozlohy [ha]

5.1.8 Parkové porosty v rozmezí 1-20 let

Klánovický les byl doplněn výsadbou o rozloze 14%, což je 140 ha. V minulých 20 letech je Klánovický les parkem nejvíce zalesněným v rámci plochy. I přesto, že les Lehovec a Čihadla zároveň s lesem Smetanka a Tábor byly doplněny 13%, došlo výsadbě velmi malé plochy. Les Lehovec a Čihadla byly doplněny 4,2 ha výsadby a les Smetanka a Tábor o 4,5 ha.

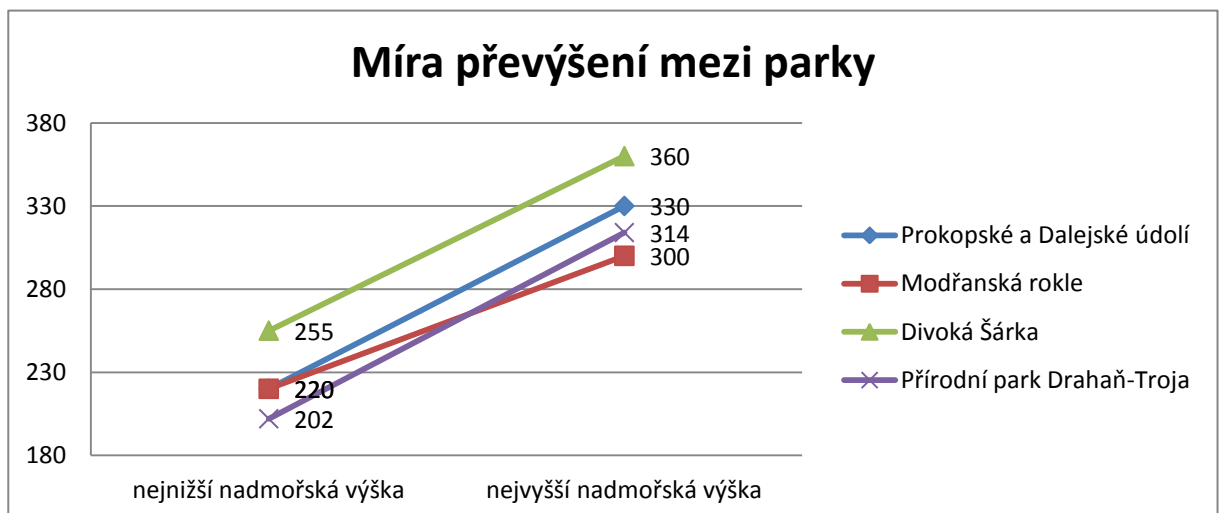
Graf 10 .: Zastoupení stromů mezi 1-20 lety dle rozlohy [ha]

5.2 Morfologie výškového členění terénu

Morfologické členění terénu v Praze je výrazné především v západní části Prahy a na západním břehu řeky Vltavy. Níže jsou graficky uvedeny výsledky měření nejvyšších a nejnižších bodů ve zvolených oblastech.

Graf 11: Morfologie ve vybraných parcích

6 Diskuze

Hlavním účelem této práce bylo vyhodnocení současného stavu parků. Ty byly rozděleny podle funkce a typu zeleně.

Rozdělování městských parků bylo v minulosti již několikrát řešeno. Podle metody Polena (1985) byly řešeny obecné vlastnosti zeleně. Parky byly rozděleny dle funkce na centrální část, sídlištní, doplňkovou, příměstskou a okrajovou. Z těchto typů byly vybrány části sídlištní, příměstské a okrajové. Rozdělení probíhalo především podle míry zástavby, funkce městské části a množství obyvatel v řešeném území.

Naproti tomu Pacáková-Hošťálková (2000) rozděluje zeleň v Praze na klášterní zahrady, zahrady a parky hradních areálů, zahrady paláců a měšťanských domů, královské a panské obory, zahrady a parky usedlostí, zahrady vil, městské parky, botanické zahrady a areály zdravotnických zařízení. Rozdělení parků je tedy řešeno z několika hledisek. Jedním je doba vzniku oblasti. Příkladem jsou klášterní zahrady, zahrady a parky hradů a zahrady paláců v porovnání se zahradami měšťanských domů a vil. Dalším kritériem je rozdělení parků dle účelu. Tímto způsobem jsou parky rozděleny např. na hřbitovy, královské a panské obory a botanické zahrady. Pacáková-Hošťálková (2000) tedy slučuje dvě možnosti dělení parků a vytváří jimi vlastní řešení dělení. Během tvorby systému hodnocení parků byla získána u autorky základní kostra členění.

Podle metodiky a pasportizace zeleně Němce (1997) byl vytvořen systém dělení a hodnocení vybraných parků. Podle Němce (1997) je rozlišováno dvanáct typů zeleně: sadovnický upravené plochy, zeleň sídlištní, hřbitovy a urnové háje, botanické a zoologické zahrady, zahrádkářské a chatové osady, lesy, stromořadí, zeleň rozptýlená, zeleň hospodářská a jiná zeleň. V této bakalářské práci však bylo postupováno

V této bakalářské práci bylo postupováno tedy podle výše zmíněných metod. Jejich využitím bylo řešeno rozdělení vybraných parků v Praze na základě funkce a vlastnosti parku a jeho typu zeleně.

Základní rozvržení dělení parků bylo zpracováno na základě metody Pacákové-Hošťálkové (2000). Zhodnoceny byly i doby zalesňování jednotlivých oblastí na základě věkové skladby vzrostlých porostů v parcích.

Obecné rozdělení parků podle jejich funkce bylo řešeno dle Polena (1985). Řešené oblasti byly rozděleny na městské parky, městské háje, přírodní parky a městské lesy.

Rozdělení podle druhu dřevin a míry zalesněnosti bylo řešeno dle Němce (1997). Byly zmíněny i rozdíly v nadmořských výškách ve vybraných oblastech. Na základě dat získaných z publikací z Magistrátu hlavního města Prahy, oddělení životního prostředí, byly porovnány současné druhy vegetace ve vybraných parcích.

7 Závěr

Na základě získaných dat bylo zhodnoceno umístění řešených území dle jejich funkce a typu zeleně. Městské parky byly často vytvářeny současně s budováním okolní zástavby, případně až po jejím dokončení. Městské háje jsou naproti tomu menší pozůstatky původních příměstských lesů. Ty byly v minulosti v rámci rozšiřování hranic Prahy začleněny do jejího území. Během staletí však háje zůstaly z větší části nepozměněné městskými vlivy.

Přírodní a krajinářské parky byly naopak zachovány téměř nenarušené. Městská zástavba je totiž záměrně vedená pouze po obvodu hranic přírodních parků. V minulosti byla doplněna skladba druhů dřevin vhodnou pravidelnou výsadbou. Tím došlo ke vzniku pestré druhové skladby areálu.

U příměstských lesů se jedná o téměř souvislý vzrostlý porost. Stav příměstských lesů je v současné době minimálně mechanicky ovlivňován, areály jsou využívány především k rekreační funkci.

Získaná data o věkové skladbě parků ukázala, že některá území byla vytvořena jednotným vysazením dřevin v rámci 20 let a následně již došlo pouze k minimálnímu doplňování porostu. Takto byl vytvořen například Hostivařský lesopark. Takto vytvořený porost však prochází nesprávným vývojem a je hůře udržovatelný z dlouhodobého hlediska. Je potřeba doplňovat porosty pravidelně a vytvořit tak komplexní systém dřevin v různých stupních života.

Díky umělé výsadbě se podařilo rozšířit druhovou skladbu řešených parků. Druhová pestrost působí pozitivně na psychiku člověka během rekreačních činností. Současný stav řešených parků vyhovuje a splňuje rekreační funkci a různou druhovou a věkovou skladbu.

8 Zdrojová literatura

- Berrizbeita, A. 1999 The Modern Public Park and the Construction of Collective Experience
In: Corner, J. (ed). RECOVERING LANDSCAPE - Essays in Contemporary Landscape Architecture. Princeton Architectural Press. New York. p. 187-204 ISBN: 1-56898-179-1
- Bradová, E. Zeleň a rekreace [online]. Územně analytické podklady 7. září 2012 [cit. 2013-03-31]. Dostupné z:
<http://www.uppraha.cz/uploads/assets/soubory/data/UAP/UAP2012/2_9_zelen_a_rekreace.pdf>
- Eckbo, G., Kiley, D. U., Rose, J.C. 1993 MODERN LANDSCAPE ARCHITECTURE: A CRITICAL REVIEW. 3rd ed. In: Treib, M. (ed.) The MIT Press Cambridge. London. p. 78-82. ISBN: 0-262-70051-4
- Esterka, J., Matějka, L., Bejčková, P., Skalský, M., Zítek, D., Hradilková, A. 2009. Stav a vývoj zeleně v Praze. Arnika - Centrum pro podporu občanů. Praha. 86 s. ISBN: 979-80-904409-2-0
- Finstrolová, H. 1999. SÍDLIŠTĚ A ZELENĚ - uplatnitelné principy humanizace, koordinace s inženýrskými sítěmi a dopravou. In: Šimek, P. (ed.) ZAHRADA A MĚSTO - sborník vybraných přednášek. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení. 17-21
- Frantík, D. 2002. Městské lesy - prostorové a provozní souvislosti, In: Černý, Z. & Černá, H. (eds). MĚSTSKÉ LESY, Luhačovice 2002. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení. Praha. s. 35-38. ISBN:80-902910-2-3
- Frantík, D., Průšová, J., Rom, J., Karnecki, J. 2007a. Kunratický les 01. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D., Průšová, J., Rom, J. 2007b. Hostivařský lesopark 02. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D., Průšová, J., Rom, J. 2007c. Kozí hřbety 03. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D., Karnecká, J., Slavík, P. 2008a. Chuchelský háj 04. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.

- Frantík, D., Karnecká, J. 2008b. Les Lehovec a Čihadla 05. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D., Karnecká, J., Rom, J. 2008c. Čimický a Ďáblický háj 07. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J., Slavík, P. 2009a. Lesy na Cibulce 09. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J., Slavík, P. 2009b. Prokopské a Dalejské údolí 10. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J., 2009c. Milíčovský les 11. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J., Slavík, P. 2009d. Divoká Šárka 12. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J., Rom, J., Karnecki, J. 2009e. Draháňské a Bohnické údolí 14. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J. 2010a. Les Smetanka a Tábor 15. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J. 2010b. Xaverovský háj 16. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J. 2010c. Les Bohdalec a Tyršův vrch 17. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J. 2010d. Modřanská rokle a Cholupický vrch 19. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Frantík, D. Karnecká, J. 2010e. Les Hlásek 20. Odbor ochrany prostředí magistrátu hl.m. Prahy.
- Hurych, V., 2003. Okrasné dřeviny pro zahrady a parky. Květ nakladatelství Českého zahrádkářského svazu. Praha. 204 s. ISBN: 80-85362-46-5
- Klouda, L., Třebický, V. 2012. Praha životní prostředí 2010 - Podrobná elektronická verze. Hlavní město Praha - Magistrát hl. m. Prahy - Odbor rozvoje veřejného prostoru RVP MHMP, Praha. 321 s. Dostupný také z: <[http://envis.praha-mesto.cz/\(wztwyuylia4omjy4vel3lt55\)/rocenky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf](http://envis.praha-mesto.cz/(wztwyuylia4omjy4vel3lt55)/rocenky/Pr10_pdf/pr10_cz.pdf)>

- Konijnendjik, C. C. 2005. What Makes Managing Urban Woodlands Special? - Lessons from European Research. In: Neuhöferová, P. (ed.) MANAGEMENT OF URBAN FORESTS AROUND LARGE CITIES, Proceedings of Abstracts. Česká Zemědělská Univerzita v Praze. Praha. s. 11-12. ISBN 80-213-1381-1
- Kučera, P., Šimek, P. 2002. Městské lesy - prostorové a provozní souvislosti. In: Černý, Z. & Černá, H. (eds). MĚSTSKÉ LESY, Luhačovice 2002. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení. Praha. s. 16-24. ISBN:80-902910-2-3
- Kučera, P. 1999. RODINNÁ ZAHRADA A URBÁNNÍ ÚSES. ZAHRADA A MĚSTO - sborník vybraných přednášek. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení. 11-16
- Kupka, I. 2005. MANAGEMENT GUIDES FOR PRAGUE URBAN FORESTS. In: Neuhöferová, P. (ed.) MANAGEMENT OF URBAN FORESTS AROUND LARGE CITIES, Proceedings of Abstracts. Česká Zemědělská Univerzita v Praze. Praha. s. 11-12. ISBN 80-213-1381-1
- Loubová, J., Moravec, J., Novák, I., Prášil, Z., Strejčková, E. 1995. MEZI BOTIČEM A ROKYTKOU. základní organizace Českého Svazu ochránců přírody. Praha. 267 s. ISBN: 86-9235-0-7
- Mackovčín, P. 2005. Chráněná území ČR - Praha, svazek XII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha. 284 s. ISBN: 80-86064-60-7
- Němec, J., Ložek, V., Mrzenová M. 1997. Chráněná území ČR 2. Consult. 154 s. ISBN: 80 902132-1-9
- OOP. 2010a. Botič-Milíčov. Přírodní parky Prahy 1. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- OOP. 2010b. Hostivař-Záběhlice. Přírodní parky Prahy 6. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy
- OOP. 2010c. Modřanská rokle-Cholupice. Přírodní parky Prahy 8. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy
- OOP. 2010d. Radotínsko-Chuchelský háj. Přírodní parky Prahy 3. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- OOP. 2010e. Drahaň - Troja. Přírodní parky Prahy 5. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.

- OOP. 2010f. Klánovice-Čihadla. Přírodní parky Prahy 10. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- OOP. 2010g. Košíře-Motol. Přírodní parky Prahy 9. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy
- OOP. 2010h. Rokytka. Přírodní parky Prahy 7. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- OOP. 2010i. Šárka-Lysolaje. Přírodní parky Prahy 4. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- OOP. 2010j. Říčanka. Přírodní parky Prahy 2. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- OOP. 2010k. Prokopské a Dalejské údolí. Přírodní parky Prahy 11. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- OOP. 2010l. Smetanka. Přírodní parky Prahy 12. Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy.
- Pacáková-Hošťálková, B. (eds). 2000. PRAŽSKÉ ZAHRADY A PARKY. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení. Praha. 384 s. ISBN:80-902910-0-7
- Pacáková-Hošťálková, B., Petrů, J., Riedl, D., Svoboda, M. S. 1999. Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Libri. Praha. 521 s. ISBN: 80-85983-55-9.
- Poleno, Z. 1985. Příměstské lesy. Státní zemědělské nakladatelství. Praha. 176 s. ISBN:07-020-85
- Rajnoch, M. 2002. Metodologické postupy tvorby parkových lesů, In: Černý, Z., Černá, H. (eds). MĚSTSKÉ LESY, Luhačovice 2002. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení. Praha. s. 14-15. ISBN:80-902910-2-3
- Smardon, R. C. 1988. Perception and Aesthetics of the Urban Environment: Review of the Role of Vegetation. LANDSCAPE AND URBAN PLANNING.1988 (15). p. 85-106. ISBN: 0169-2046
- Šolc, J., Pospíšilová, J., Holubová Č., Študent, V., Kameníčková, V., Haleš, J., Peške, L., Višňáková, M. [online]. ENVIS - Informační systém o životním prostředí v Praze

1996 [cit. 2013-03-31]. Dostupné z http://envis.prahamesto.cz/rocenky/roc96/rocek96/zk96_3a.htm#3>

Vaculová, K. 2002. Postavení lesů v systému zeleně měst. In: Černý, Z. & Černá, H. (eds). MĚSTSKÉ LESY, Luhačovice 2002. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení. Praha. s. 33-34. ISBN:80-902910-2-3

Žáček, J. 2008 Zahrady u Pražského hradu. Havlíček Brain Team. Praha. 465 s. ISBN: 80-87109-06-9